

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjælland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Den 29. april 2025 afsagde Fredningsnævnet for Vestsjælland bestående af formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Odsherred Kommune udpegede supplerende medlem, Hans Thaysen,

AFGØRELSE

i sagen

FN-VSJ-049-2021 Fredning af Veddinge Bakker og Skamlebæksletten i Odsherred Kommune.

Ved skrivelse af 10. juni 2021 rejste Danmarks Naturfredningsforening og Odsherred Kommune sag om fredning af Veddinge Bakker og Skamlebæksletten for Fredningsnævnet for Vestsjælland. Bekendtgørelsen fandt sted i Statstidende den 1. juli 2021.

Forslaget omfatter et areal på ca. 470 ha.

Offentligt møde blev afholdt den 23. september 2021 i Asnæshallen med deltagelse af Odsherred Kommune, Danmarks Naturfredningsforening og dennes lokalafdeling i Odsherred Kommune, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen samt en række lodsejere og andre interesserede.

Der blev efterfølgende foretaget besigtigelse af en del af arealerne.

Et flertal i byrådet i Odsherred Kommune besluttede den 21. juni 2022 at trække sig som medrejsere af fredningsforslaget.

Fredningsnævnet besluttede den 1. juni 2023 at forlænge behandlingen af sagen med 2 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 37 a, stk. 3.

Fredningsnævnet traf den 31. oktober 2023 afgørelse om, at der ikke er pligt til at gennemføre en miljøvurdering af fredningsforslaget. Denne afgørelse blev påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som den 11. marts 2025 stadfæstede fredningsnævnets afgørelse.

Det hedder i fredningsforslaget:

”...

1. Baggrunden for forslaget

Odsherred Kommune og Danmarks Naturfredningsforening fremsætter hermed i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk. 3, forslag til fredning af Veddinge Bakker og Skamlebæksletten i Odsherred kommune, i alt ca. 470 ha. Den eksisterende fredning udvides med ca. 82 ha.

Veddinge Bakker er et storslået og markant bakkedrag. De er en del af Vejrhøjbuen, som er dannet i slutningen af sidste istid, da store gletsjere dannede tre randmoræner bestående af voldformede bakker: Vejrhøjbuen, Vigbuen og Højbybuen, tilsammen kendt som Odsherredbuerne. Buerne danner hovedelementerne i Odsherreds landskab, og Veddinge Bakker rejser sig i en dramatisk bue, hvor også dybe dalfurer og resterne af smeltevandssletten, Skamlebæksletten, er tydelige. Odsherredbuerne har gennem mange år været en nøglelokalitet for forståelsen af de glacielle landskabsdannelser fra den sidste istid. Det er baggrunden for at området i 2014 blev optaget i det europæiske og globale UNESCO netværk af geoparker, som det første sted i Danmark.

Odsherredbuerne, hvis højeste partier er over 100 meter over havets overflade, rejser sig nordvest om Lammefjord og Sidinge Fjord. Det stærkt kuperede landskab i Veddinge Bakker er overvældende smukt med overdrev som den dominerende naturtype og spredte bevoksninger i det overvejende åbne landskab.

Det nøgne vinterlandskab gør det muligt at se bakkerne meget tydeligt med den spredte bevoksning, som giver karakter og perspektiv. Foto: Lena Bau

Mod nordvest ligger Skamlebæksletten, som forbinder kysten med det bagvedliggende landskab, Veddinge Bakker. Sletten udgør en enestående ubebygget kystkile i et landskab, der ellers er tæt bebygget med sommerhuse, så langt øjet rækker både øst og vest for Skamlebæksletten. Skamlebæk Radiostation har siden 1931 ligget midt på Skamlebæksletten, men den lukkede i 2009, hvorefter bygningerne har ligget hen uden anvendelse.

Veddinge Bakker blev, på forslag fra Danmarks Naturfredningsforening, gennemført fredet i 1965. Fredningen var en status quo fredning, hvis formål var at bevare det karakteristiske og særprægede landskabsområde, der strækker sig fra øst for Ordrup over Veddinge til Høve, hvor det afsluttes med det kuperede landskab vest for Høve Stræde.

Udsigten fra Bollinge Bakke mod Skamlebæksletten med den gamle radiostation. Foto: Lena Bau

Da fredningen blev gennemført for at beskytte det storslåede og betagende landskab, havde det sin baggrund i en tid, hvor sommerhusbyggeriet havde stor fart på overalt ved de danske kyster. Når Skamlebæksletten ikke også blev fredet på det tidspunkt, var det fordi fredningsmyndighederne ikke ville modsætte sig eller hindre driften af Radiostationen. Radiostationen var på det tidspunkt ejet af staten, og dermed samtidig nogenlunde sikret imod byggeri og anden ødelæggelse. I dag ejer ATPFA III P/S de centrale arealer ud mod havet, som omfatter selve den gamle radiostation, mens TDC ejer større arealer øst og syd for ATPFA III P/S's arealer. Skamlebæksletten har tidligere været sat til salg. Det er uvist om den fortsat er det. [Den er pr. 1. december 2023 solgt til Fischer Ejendomme A/S].

Radiostationens bygninger har stået ubenyttet hen siden radiostationen lukkede i 2009. Fotos: Birgitte Ingrisch

En del af Veddinge Bakker er præget af forholdsvis ekstensiv landbrugsdrift. De offentlige støtteordninger, først MVJ og siden forskellige miljøstøtteordninger, har i vid udstrækning været benyttet i de mest bakkede dele af landskabet. Det har betydet, at biodiversiteten på mange arealer er meget høj, men også at den qua reglerne om ret til genopdyrkning ikke er tilstrækkeligt beskyttet. En revision af den eksisterende fredning, der ikke rummer bestemmelser om biodiversitet og naturpleje, kan varigt sikre disse områder imod genopdyrkning, og samtidig gennem plejeadgang skabe et langt bedre grundlag for udvikling og bevarelse af biodiversiteten.

Skamlebæksletten var indtil for få år siden radiostation med antennemaster på arealerne og udbredte net af kobbertråde i jorden. Master, mastefundamenter og kobber er fjernet, men der er et stort behov for en plejeindsats, blandt andet til bekæmpelse af Gyvel, som optræder som problemart i store dele af området, der er en mosaik af overdrev og hede.

Skamlebæksletten mens der stadig var master på arealet og kobbertråde i jorden. I baggrunden til venstre ses det store radiotårn på Bollinge Bakke, som stadig er i anvendelse. I forgrunden Gyvel, som optræder invasivt i en stor del af området. Foto: Bente Ilsøe

I området findes adskillige rødlistede arter, herunder violetrandet ildfugl, markperlemorsommerfugl, foranderlig blåfugl og argusblåfugl. Violetrandet ildfugl er ikke set på Skamlebæksletten siden 2018 og blev heller ikke set på Disbjerg i 2020. Der er derfor en risiko for, at den er forsvundet fra Vestsjælland. En fredning kan være med til at sikre naturpleje, så områdets enestående og unikke natur- og landskabsværdier sikres fremover, uanset hvem ejerne bliver i fremtiden.

Mulighederne for at opleve og færdes i området er, bortset fra selve Disbjerg og stierne på Skamlebæksletten, meget dårlige. For hele området gælder det, at der med fredning kan sikres dels den eksisterende adgang gennem en beskyttelse af de nuværende stier, og dels en forbedret adgang til de unikke naturmæssige, landskabelige og geologiske værdier gennem udlægning af nye stier som forbinder eksisterende stisystemer i og uden for fredningen.

2. Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af kortbilag 1. Af kortbilag 2 fremgår afgrænsningen af §3-beskyttede arealer samt arealer med §34-forbud.

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabsformer og geologi

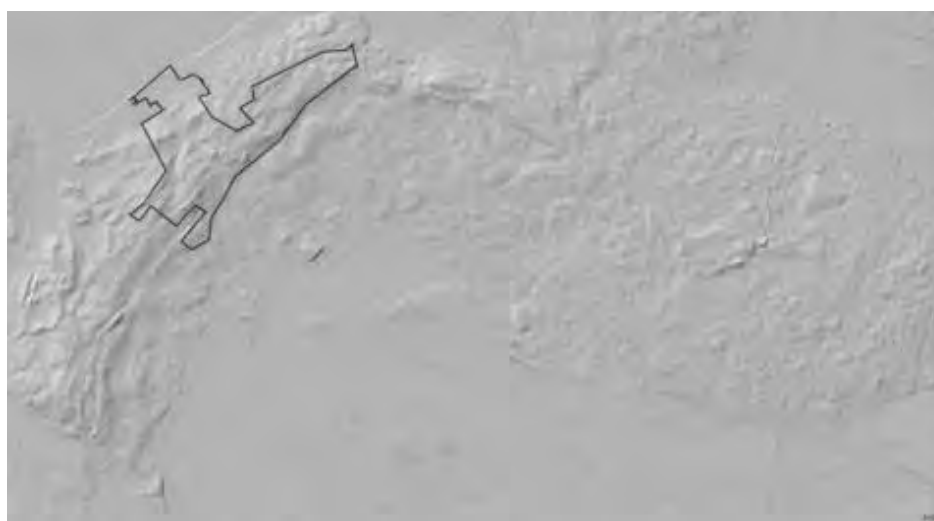
Odsherreds geologi er domineret af stor variation, mange klassiske landskabsformer, meget aktiv kystdannelse, men især af tre store randmoræner, Odsherred-buerne, der blev dannet under den seneste istid, Weichsel.

Odsherred-buerne består af Vejrhøjbuen, Vigbuen og Højbybuen, der blev dannet som voldformede bakker foran isranden af den fremadrykkende gletsjer. Sammen med inderlavninger, smeltevands-sletter, dødislandskaber og smeltevandsskløfter, danner Odsherredbuerne det, der er på fagsprog kaldes en fuld glacial (landskabs-)serie.

Ikke mange andre steder i Nordeuropa kan man opleve sådanne former på så klassisk og pædagogisk vis. Derfor har Odsherred fungeret som nøglelokalitet for studier og forståelsen af glacielle landskabsdannelser i flade områder (modsat alpine områder).

Den store geologiske variation og de klassiske landskabsformer udgør Odsherreds geologiske arv, der er grundlaget for Danmarks første UNESCO Global Geopark. I september 2014 blev Geopark Odsherred optaget i det europæiske og globale netværk af geoparker. En UNESCO-geopark tager udgangspunkt i et landskab med en unik geologisk arv, der giver mulighed for en bæredygtig udvikling af området.

Vejrhøjbuen er den mægtigste af de tre randmoræner og fremstår særlig markant med højder på over 100 meter over havets overflade. Veddinge Bakker er en del af Vejrhøjbuen. Fra bronzealderhøjen Vejrhøj, øverst på randmorænen, er der et spektakulært udsyn over bl.a. bakkedragene, i øst inderlavningen, hvor gletsjeren stoppede (nutidens Lammefjord) og smeltevandssletten mod vest (i dag Sejerø Bugt).

Vejrhøjbuens markante højderyg med fredningsområdet centralt på buen. Lammefjordens flade terræn ses tydeligt sydøst for Vejrhøjbuen. Kort fra Styrelsen for dataforsyning og effektivisering.

Randmorænebuen ved Vejrhøj er visse steder gennemskåret af kløfter, som vidner om vandets eroderende kræfter, dengang istiden stadig herskede i Odsherred. Smeltevand fra gletsjeren, der lå over nutidens Lammefjord for omkring 18.000 år siden, har eroderet i det materiale, der blev skubbet op foran isens rand. De render som smeltevandet har eroderet, ligger ofte parallelt med højderyggen. Men enkelte steder har smeltevandsfloder gennembrudt randmorænen og gnavet dybe kløfter i højderyggen, inden vandet bredte sig i en vifte af mindre vandløb, som efterhånden opbyggede smeltevandssletten foran.

Kløften, som går fra Disbjerg og ud mod Skamlebæk Radiostation, er ca. 1,5 km lang og er en af de mest imponerende smeltevandsskløfter i Odsherred. Højdeforskellen mellem bakketoppene, langs kløften og bunden af kløften, ligger på mellem 20 og 40 m. Fra Disbjerg, som ligger 82 meter over havet, er der udsyn ned over smeltevandsskløften mod Skamlebæk. Smeltevandsfloderne, som har

gennemskåret randmorænebuen, har tilsammen bragt millioner af kubikmeter vand og sedimenter ud på den druknede smeltevandsslette i Sejerø Bugt.

Et kig op gennem smeltevandskløften ved Disbjerg. Foto: Jakob Arnholtz

Skamlebæksletten er således den eneste ubebyggede del af smeltevandssletten, der er knyttet til dannelsen af Vejrhøjbu. Sletten fortsatte under istiden langt mod vest, men efterhånden som undergrunden har hævet sig (efter isdækket afsmeltede) og havets efterfølgende erosion, fremstår sletten afskærmet mod havet af stejle skrænter, der forstærker oplevelsen af landskabets særegne beskaffenhed.

Skamlebæksletten ud mod vandet. Flere stier gør i dag området meget tilgængeligt. Foto: Bente Ilsøe

Mange af nutidens vandløb følger gamle smeltevandsløb fra istiden. I bunden af smeltevandskløften ved Skamlebæk-Disbjerg løber Skamlebækken, der er ca. 1,3 km lang. Med undtagelse af ca. 100 meter der er rørlagt, er vandløbet fritlagt, og visse steder er der plantet træer for at skabe bedre levesteder for dyrelivet.

Natura2000-interesser

Natura 2000-områderne består af habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. Hvert område er udpeget for at beskytte bestemte arter og naturtyper, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Det står opført på områdets udpegningsgrundlag, hvilke arter og naturtyper, der er beskyttet i netop dette område.

En væsentlig del af det område, som foreslås fredet, er udpeget som habitatområde 244, som indgår i natura 2000-område nr. 154.

Habitatområde H244 for Bjergene, Desebjerg og Bollinge Bakke er udpeget for følgende arter og naturtyper:

244 Bjergene, Desebjerg og Bollinge Bakke	1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)
	1220	Flerårig vegetation på stenede strande
	3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredder
	3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransålbager
	3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
	4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
	6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokaliteter)
	6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
	7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
	7230	Rigkær
	9110	Bøgeskove på morbund uden krattørn
	9130	Bøgeskove på muldbund
	9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
	91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

En smal stribe af kysten ud mod Sejerø Bugt indgår desuden i habitatområde 135 Sejerø Bugt og Saltbæk Vig (ligeledes en del af natura 2000-område nr. 154), som er udpeget for følgende arter og naturtyper:

135 Sejerø Bugt og Saltbæk Vig	1013 Rildevælds-vindelsnegl (Vertigo geyeri)
	1014 Skæv vindelsnegl (Vertigo angustior)
	1016 Sump vindelsnegl (Vertigo moulinsiana)
	1166 Stor vandsalamander (Triturus cristatus cristatus)
	1168 Klokkefrø (Bombina bombina)
	1355 Odder (Lutra lutra)
	1419 Enkelt månerude (Botrychium simplex)
	1903 Mygblomst (Liparis loeselii)
	1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
	1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
	1150 * Kystlaguner og strand søer
	1160 Større lavvandede bugter og vige
	1170 Rev
	1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
	1220 Flerårig vegetation på stenede strande
	1230 Klinter eller klipper ved kysten
	1310 Vegetation af kveiler eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
	1330 Strandenge
	2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
	2120 Hvide klitter og vandremiler
	2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå kilt og grønsværklit)
	2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
	2190 Fugtige kiltavninger
	2250 * Kystklitter med enebær
	3130 Røt næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredder
	3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransalger
	3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
	3260 Vandløb med vandplanter
	4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
	6120 * Meget tør overdrevs- eller skråntvegetation på kalkholdigt sand
	6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidelokaliteter)
	6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
	6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtøj
	7140 Hængesæk og andre kæmsamfund dannet flydende i vand
	7150 Planterksamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tør-
	7230 Riggær
	9130 Bøgeskove på muldbund
	9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
	91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
	91E0 * Ella- og askeskove ved vandløb, søer og væld

En smal stribe af kysten ud mod Sejerø Bugt indgår i fuglebeskyttelsesområde nr. 94 (del af natura 2000 område 154) Sejerø Bugt og Nekselø. Det er udpeget for følgende arter:

SPA 94 Sejerø Bugt og Nekselø			
Arter på bilag 1, jf. direktivets* artikel 4, stk. 1	Andre arter, jf. direktivets artikel 4, stk. 2	Ynglende	Trækgæst
Rørhøg		Y	
Engsnarre		Y	
Klyde			T
Splitterne		Y	
Havterne		Y	
	Bjergand		T
	Ederfugl		T
	Sortand		T
	Fløjlsand		T

Tabellen er efter Miljøstyrelsens hjemmeside.

*Fuglebeskyttelsesdirektivet, Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979.

Området, der er udpeget som fuglebeskyttelsesområde for Sejerø Bugt og Nekselø og habitatområde for Sejerø Bugt og Saltbæk Vig, er tillige udpeget som Ramsarområde. Det er dermed udover Natura 2000-direktiverne også beskyttet i henhold til konventionen af 2. februar 1971 om vådområder af international betydning navnlig som levested for vandfugle.

I den gældende Natura 2000-plan for området ”Natura 2000-plan 2016-2021 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakker” fremgår det, at den overordnede målsætning for området bl.a. er, at ”Der med tiden i flere områder dannes store sammenhængende overdrevslandskaber præget af ekstensiv afgræsning uden brug af gødning og sprøjtemidler” og ”der i flere områder udvikles større, sammenhængende, lysåbne klit- og overdrevsarealer med stor rigdom af dyr og planter, som er tilpasset disse naturtyper”.

Det fremgår også af Natura 2000-planens områdespecifikke retningslinjer, at der skal sikres sammenhæng mellem forekomster af overdrev med henblik på at gøre arealet mere robust overfor pludselige hændelser (f.eks. ekstreme vejrforhold), klimaændringer, for at mindske randpåvirkninger fra omkringliggende landbrugsarealer samt for at bidrage til etablering af større driftsenheder.

Desuden fremgår det af den gældende Natura 2000-plan, at ”tørre heder (4030) og tørre kalksand-overdrev (6120) i den kontinentale region samt kalkoverdrev (6210), sure overdrev (6230), aktive højmoser (7110) og rigkær (7230) på nationalt og regionalt niveau har haft en stor tilbagegang, og i Danmarks afrapportering til EU, vurderes naturtypernes bevaringsstatus at være ugunstig. De nævnte naturtyper er derfor opført som truede naturtyper. Der vil derfor blive gjort en indsats for at øge arealet med forekomst af disse naturtyper”. Væsentlige forekomster af både tørre heder (4030), kalkoverdrev (6210) og sure overdrev (6230) findes i det område, der her foreslås fredet.

Fredningen får til formål at bevare og forbedre naturværdierne i området, herunder at medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Fredningen vil derfor direkte understøtte målsætningerne i Natura 2000-planen blandt andet gennem en permanent ekstensivering af landbrugsarealer med en genopdykningsret med det formål at skabe store robuste sammenhængende overdrevsområder (6210 og 6230), en videreudvikling af eksisterende naturområder samt gennem et jagtforbud på Skamlebæksletten og kysten ud for denne. [Fredningsnævnet gennemfører ikke forslaget om permanent ekstensivering, jf. neden for].

Skamlebæksletten i blomstring. Foto: Bente Ilsøe Natur

Natur

Veddinge Bakker

Disbjerg, Disbjerg-kæret og arealerne omkring udgør et af kerneområderne for værdifuld natur i Veddinge Bakker. Terrænet omkring Disbjerg er stærkt kuperet og præget af store åbne og ubebyggede arealer. Tidligere har en stor del af området været opdyrket, men nu ligger hovedparten hen i græs med græsning, høslæt eller uden drift.

Langt det meste af terrænet er tørt, og overdrev er den mest fremtrædende og karakteristiske naturtype som udgør den største del arealmæssigt. Der findes dog også en del spredtliggende vandhuller, småsøer og mosearealer.

Jordbunden er sandet i varierende grad og er i mange tilfælde kalkfattig og sur og ofte med kun et tyndt muldlag. Dog bærer plantevæksten inden for visse områder præg af, at der er et højere indhold af kalk til stede.

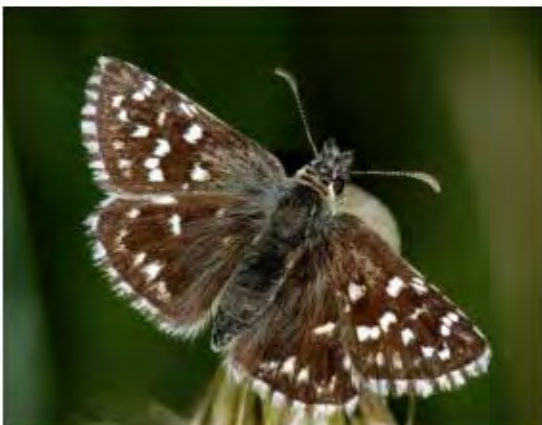
På Disbjerg findes arter som Vild Hør, Djævelsbid, Knoldet Mjødurt, Alm. Hjertegræs, Alm. Mælkeurt, Hunde-Viol, Hedelyng, Bredbladet Timian, Nikkende Kobjælde, Tormantil, Vellugtende Skabiose, Læge-Ærenpris, Bakke-Nellike, Maj-Gøgeurt, Vår-Star og Eng-Havre.

*Nikkende Kobjælde i forgrunden nyder godt af de græssende dyr, som sørger for at holde græsvegetationen nede.
Foto: Jakob Arnholtz*

I kæret/kildevældet for foden af Disbjerg findes arter som Smalbladet Kæruld, Maj-Gøgeurt, Sump-Hullæbe, Bakke-Gøgelilje, Plettet Gøgeurt, Tæt blomstret Trådspore, Leverurt, Bukkeblad, Vibefedt, Tormantil, Kragefod, But blomstret Siv, Tvebo Baldrian, Eng-Viol, Djævelsbid, Krognæb-Star, Skede-Star, Tvebo-Star, Loppe-Star, Stjerne-Star og Langakset Star. Bestanden af Tæt blomstret Trådspore er den ene af de to danske bestande.

Selve Disbjerg er ejet af Naturstyrelsen, men ellers er langt størstedelen af arealerne inden for den nuværende og foreslåede fredning privatejede. Arealernes driftshistorie er forskellig, og mange af overdrevene bærer endnu præg af, at jorden tidligere har været udnyttet langt mere intensivt, og at der er blevet tilført gødning. Græsningen er mange steder meget intensiv, eller også mangler driften helt, hvilket betyder, at disse overdrev er præget af tilgroning, bl.a. med Gyvel. Mange af overdrevene rummer stadig store naturmæssige værdier og indeholder plantearter, som er ualmindelige eller egentligt sjældne. Det gælder blandt andet selve Disbjerg, som aldrig har været opdyrket, og som er levested for sjældne dagsommerfugle som spættet bredpande, fransk bredpande (eneste lokalitet i DK uden for Kalundborg kommune), markperlemorsommerfugl og guldhale. Senest i 2019 fandtes også dukatsommerfugl og violetrandet ildfugl, men de kunne ikke findes i 2020 og er måske forsvundet. Disbjerg er/var det sidste sted i Vestsjælland med en bestand af violetrandet ildfugl.

*Spættet bredpande t.v. og dukat-sommerfugl t.h. kan med lidt held observeres på Disbjerg.
Fotos: Jan Fischer Rasmussen*

På Disbjerg findes ligesom flere andre steder i fredningsområdet en god bestand af markfirben, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Omkring overdrevene ligger en række arealer, der i en kortere eller længere årrække har ligget hen med græs. De offentlige støtteordninger, først MVJ og siden forskellige miljøstøtteordninger har i vid udstrækning været benyttet i disse mest bakkede dele af landskabet. Det har betydet, at biodiversiteten på mange arealer er høj, men også at den qua reglerne om ret til genopdyrkning ikke er tilstrækkeligt beskyttet. Ved at beskytte disse områder for fremtiden sikres det, at man inden for fredningen kan skabe store sammenhængende og robuste overdrevsområder. Dette er helt afgørende for at standse tilbagegangen i biodiversiteten i området.

I statens Natura 2000-basisanalyse (2022-2027) er selve Disbjerg kortlagt med tilstanden ”høj” for den del, der er kalkoverdrev, mens de dele, der er surt overdrev, har tilstanden ”god”. Omkring Disbjerg ligger et kildevæld med tilstanden ”høj” og surt overdrev med islet af hede med tilstanden ”god”. Kildevældet rummer den ene af landets to bestande af orkidéen Tæt blomstret Trådspore. På trods af tilstanden ”god” på naboarealerne til Disbjerg, er det tydeligt, at græsningen i kombination med brakpudsning betyder, at langt størstedelen af planterne ikke når at sætte blomster og frø, hvilket er til stor ugunst for de truede og andre sjældnere sommerfugle, der lever i området. På andre naboarealer til Disbjerg, er det intensiv græsning i kombination med tilskudsfodring, som forhindrer, at arealerne udvikler sig til natur.

Miljøstyrelsens basisanalyser viser desuden, at arealet med habitatnatur kun er steget ganske lidt i den forudgående 10-årige periode, hvor Natura 2000-planerne har eksisteret, på trods af fokus på støtteordninger, der skulle understøtte målene med planerne. Se nedenstående kort med Miljøstyrelsens kortlægning af habitatnatur.

Kortlagt habitatnatur og tilstanden af arealerne jf. Miljøstyrelsens kortlægning i 2010-2012 i habitatområde nr. 244. Natura 2000-området er angivet med grå streg.

Skamlebæksletten og omgivende arealer

Skamlebæksletten er en smeltevandsslette, der strækker sig fra foden af randmorænen mellem Næskoven og Skamlebæk Strand og mod vest ud mod havet. Området er omgivet af sommerhuse mod syd og nord, mens der mod sydøst ligger spredte huse og gårde. Skamlebæksletten udgør ca. 35 ha.

Området har tidligere fungeret som Skamlebæk radiostation, der var en sendestation der fungerede fra 1931 og frem til 2009. Siden har bygningerne stået uudnyttet hen. I efteråret 2019 og vinteren 2019/2020 er master og mastefundamenter fjernet fra sletten. Det samme er kilometervis af kobbertråde, som i sin tid blev placeret på jorden for at forstærke sendesignalerne. Kobbertrådene er med tiden blevet dækket af vegetation, og gennem årene har kobbertrådene været en hindring for reel naturpleje.

Et par af de sommerfugle der kan observeres på Skamlebæksletten ; t.v. brunlig perlemorsommerfugl og t.h. markperlemorsommerfugl.
Fotos: Jan Fischer Rasmussen

Skamlebæksletten er en mosaik af værdifulde overdrev og hede, hvis tilstand er truet på grund af tilgroning med især Gyvel. Sletten er levested for adskillige rødlistede arter, herunder sommerfuglene brunlig perlemorsommerfugl (dog sidst set 2018), markperlemorsommerfugl, dukatsommerfugl, violetrandet ildfugl (sidst set 2018 – formentlig forsvundet), foranderlig blåfugl og argusblåfugl. Derudover findes bl.a. mindst 4 arter køllesværmere og den sjældne sandgræshoppe samt markfirben, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. I statens Natura 2000-basisanalyse for 2022-2027 er hede og surt overdrev kortlagt som værende i moderat tilstand, mens der er pletter af kalkoverdrev, der har god tilstand. Naturtyperne skal som minimum have naturtilstanden ”god” for at kunne betragtes som værende i gunstig bevaringsstatus.

*Seksplettet køllesværmer på Skamlebæksletten.
En af de mindst 4 arter af køllesværmere, som
lever der. Foto: Bente Ilsø*

Skamlebækken har sit udspring ved Disbjerg og bækken munder ud i Sejerø Bugt via Skamlebæksletten. Skamlebækken er rørlagt på en ca. 100 meter strækning, men ligger på Skamlebæksletten i åbent forløb. På den åbne strækning over Skamlebæksletten er vandløbet beskrevet som værende i moderat økologisk tilstand i basisanalysen for vandområdeplanen for 2021-2027. På de øvre åbne dele af vandløbet, er det beskrevet som værende i god økologisk tilstand i basisanalysen.

På sletten vokser arter som Knoldet Mjødurt, Bredbladet Timian, Hedelyng, Revling, BakkeSoløje, Djævelsbid, Plettet Kongepen, Stivhåret Borst, Tjære-Nellike, Blodrød Storkenæb, Bakke-Nellike, Sand-Frøstjerne, Eng-Havre, Skrænt-Star, Lav Skorsonér, Vellugtende Skabiose, Mangesporet Kantskivelav (eneste sted i Danmark) og Hunde-Viol. De kalkelskende arter findes hovedsageligt på kystskrænten og de tilgrænsende dele af sletten.

*Fra venstre
ses Blodrød
Storkenæb
og Tjære-
Nellike, som
vokser på
Skamlebæk-
sletten.
Fotos: Bente
Ilsø*

Kommunen har tidligere (2016) finansieret og faciliteret en større maskinel slåning af sletten med det formål, at bekæmpe Gyvel. Metoden har imidlertid ikke været tilstrækkelig til at bekæmpe Gyvel, og har i bedste fald sat tilgroningen lidt tilbage. Der er derfor behov for en anden og mere langsigtet indsats, som på nuværende tidspunkt er afhængig af lodsejers accept.

Området er privatejet, og ejeren har tidligere henvendt sig til kommunen for at høre om mulighederne for udstykning og bebyggelse af Skamlebæksletten og omgivende arealer. Som lovgivningen er på nuværende tidspunkt, er det ikke muligt at opnå tilladelse til udstykning mm. Området ligger

inden for Natura 2000, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper, og dele af området ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Det er imidlertid en kendsgerning, at lovgivning ændres over tid, og sagsrejsere finder, at det er afgørende at området fredes for at fremtidssikre både de naturmæssige og landskabelige værdier og for fortsat at kunne fremvise det fantastiske eksempel på istidsdannelsernes geologi. Fredningen skal desuden forhindre, at offentligheden afskæres fra at kunne færdes på arealet, hvis nuværende eller kommende ejer vælger at opsætte hegn for at lade arealet afgræsse.

Umiddelbart øst for Skamlebæksletten ligger nogle arealer, der er kortlagt som beskyttet natur i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 eller som er skovbevokset. Disse er en del af det samlede naturområde Skamlebæksletten og foreslås derfor omfattet af fredningen. Desuden ligger der to arealer ejet af Naturstyrelsen, hvoraf en del er beskyttet natur med en stor bestand af Maj-gøgeurt, mens resten har stort potentiale for at blive det. Disse arealer foreslås taget med i fredningsområdet, da det er vigtigt at sikre naturværdierne, og da det er vigtigt at fastholde offentlighedens adgang til arealerne.

Mellem Skamlebæksletten og fredningsgrænsen på den nuværende fredning af Veddinge Bakker ligger Bollinge Bakke med det store radiotårn, som tidligere var en del af Skamlebæk Radio, og som stadig har en funktion for TDC, der ejer arealet. Selve Bollinge Bakke og arealet for foden af den, ud mod vandet, er stærkt kuperet og et yndet udflugtsmål. Overdrevene på Bollinge Bakke har i adskillige år ligget uplejet hen, og området bærer præg af tilgroning. I efteråret 2020 har kommunen dog i samarbejde med lodsejeren faciliteret rydning af vedopvækst på ca. 3 ha, men der er behov for kontinuerlig pleje for at bevare og udvikle naturværdierne.

Frivillige organiseret i Skamlebæk Naturlaug hjælper med at holde Gyvel og andre invasive arter nede på Skamlebæksletten. Foto: Bente Ilsøe

Mellem Skamlebæksletten og den nuværende fredningsgrænse ligger desuden Skamlebækgård med et jordtilliggende på ca. 13 ha og nogle få mindre ejendomme. Terrænet er kuperet, og arealerne består primært af beskyttede naturtyper og græsarealer.

Med fredningsforslagets afgrænsning, der altså også rummer både Skamlebæksletten og Disbjerg, sikres nogle af de mest værdifulde naturområder i kommunen for eftertiden, og der vil være skabt grundlag for at skabe store sammenhængende naturområder med høj biodiversitet.

HNV-værdierne (High Nature Value) viser tydeligt, at de mest værdifulde arealer inden for fredningsforslagets afgrænsning er Disbjerg og Skamlebæksletten og arealerne umiddelbart omkring disse to lokaliteter.

Den nordøstlig del af fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses mod syd af landevejene Riisvej og Veddingevej. Den nordøstlige del af området fra Veddinge by mod nordøst, er et kuperet område, der mod nord afgrænses af sommerhusområdet. Her er både ekstensivt og intensivt dyrkede arealer, små og store søer samt mindre skovbevoksede arealer. Området er ikke en del af Natura 2000-området, men naturområderne er af relativt høj værdi (HNV op til 7). Naturværdierne er størst på de arealer, der grænser op til Natura 2000-området, og på sigt vil det være oplagt at sikre sammenhæng mellem disse naturområder for at opfylde formålet med fredningen.

Foreløbigt forbud på visse arealer

Omkring Disbjerg og Skamlebæksletten ligger en række arealer, der i en kortere eller længere årrække har ligget som græsarealer, og som har udviklet sig til værdifuld natur, eller som har en vigtig funktion som buffer omkring de værdifulde naturområder. Arealerne er ikke juridisk beskyttet natur i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Fælles for disse arealer gælder, at de på grund af jordbundsforhold, det tynde muldlag og deres placering i forhold til værdifuld natur alle har stort potentiale for at udvikle sig til natur af høj værdi.

Kommunen har i forbindelse med udarbejdelse af fredningsforslaget valgt at udstede et § 34-forbud mod visse aktiviteter på disse i alt 130,2 ha. Efterfølgende er arealet reduceret med 8 ha, så arealet med permanent ekstensivering nu er på 122 ha, da det vurderes tilstrækkeligt til at opnå større sammenhængende værdifulde overdrevsarealer til opfyldelse af formålet med fredningen og for at sikre målopfyldelse af Natura 2000-planen for området, jf. kortbilag 2.

Med permanent ekstensivering af disse arealer bindes naturen sammen i den del af det fredede område, som ligger inden for Natura 2000-området, og hvor de absolut mest værdifulde naturområder ligger.

Store sammenhængende naturarealer sikrer robusthed og er nødvendige for at understøtte bestandene af områdets sjældne og truede arter, hvoraf flere er i tilbagegang, og generelt for at sikre naturværdierne på lang sigt. Det foreløbige forbud er udstedt for at hindre, at arealerne bliver omlagt, opdyrket eller undergår andre former for jordbehandling, dræning, tilplantning, gødsning, sprøjtning eller kalkning. Sådanne aktiviteter vil ødelægge de eksisterende naturværdier og betyde, at formålet med fredningen vil være forspildt eller i bedste fald sat mange år tilbage.

I forlængelse af § 34-forbuddet indgår det i forslag til fredningsbestemmelsernes § 4, at disse arealer skal permanent ekstensiveres, og at de ikke må omlægges, jordbearbejdes, tilsås, gødskes, kalkes, behandles med pesticider og lign. eller tilplanter med flerårige udsigtshæmmende afgrøder som f.eks. energipil. Arealerne skal holdes overvejende lysåbne med mulighed for islæt af træer og buske af hensyn til den biologiske mangfoldighed.

Danmarks Naturfredningsforening og Odsherred Kommune anmoder således om, at de fredningsbestemmelser, der indebærer indgreb i den aktuelle drift eller udnyttelse af en ejendom, skal have retsvirkning, medens fredningssagen verserer, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3.

Kulturspor

Området rummer flere markante enkeltstående gravhøje på de højeste af randmorænenes bakketoppe. En af disse er rundhøjen "Skovloppehøj", der ligger meget synligt midt i et afgræsset areal. Rundhøjen måler 4 x 18 meter og er græs- og lyngklædt.

En af områdets meget markante gravhøje, Skovloppehøj. Foto: Lena Bau

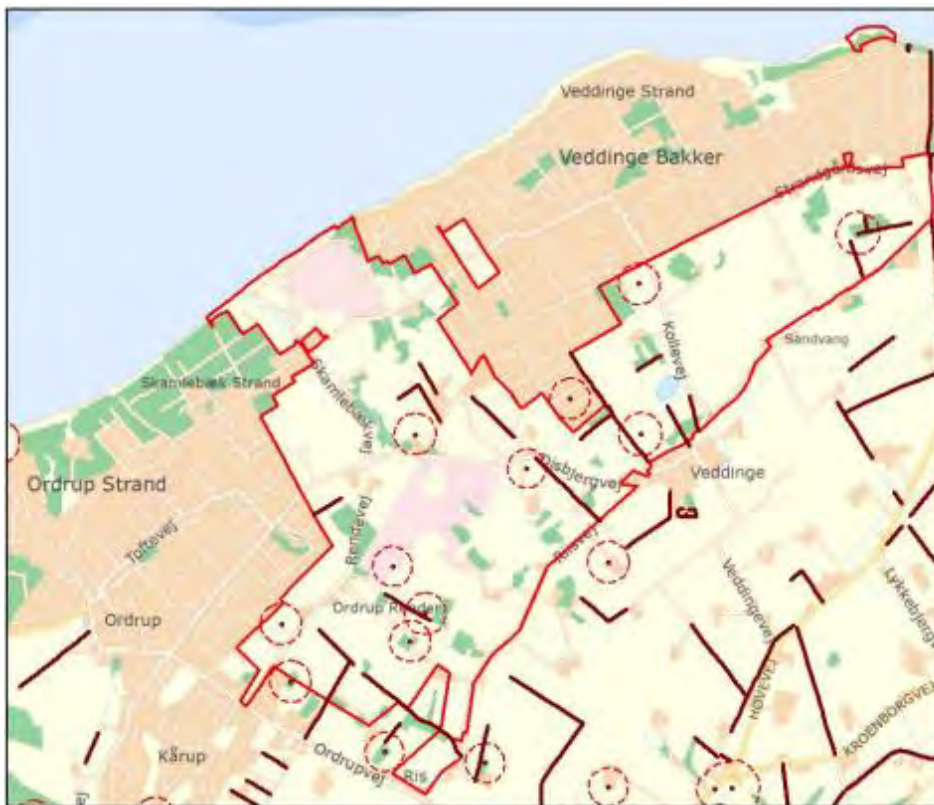
En del af fredningsområdet er udpeget som kulturarvsområde af national betydning. Kulturarvsarealer er kulturhistoriske interesseområder med høj sandsynlighed for skjulte fortidsminder. De er udpeget af Slots- og Kulturstyrelsen.

Der er i forbindelse med Nationalmuseets udgravninger på Skamlebæksletten 1975-79 kommet en del gruber til syne samt en vidtstrakt bosættelse fra yngre bronzealder med hustomter, brønd og ovnanlæg. I forbindelse med oprydningen efter radiostationen blev der i 2019 registreret to fortidsminder i form af kogestensgruber

Der findes samtidig dyrkningsspor fra oldtiden, jf. Kulturarv.dk, på området, som ikke har været under moderne plov. Videre er der i forbindelse med udgravninger fundet et gravanlæg i form af en røse på Skamlebæksletten samt et brøndanlæg fra vikingetiden. Endelig indikerer fundet af adskillige stenredskaber, at der i årtusinder har boet mennesker i området.

Landskabets udtryk er knyttet til udskiftningen omkring år 1800. Dyrkningen af det overvejende næringsfattige overdrevslandskab medførte stor spredning af gårde og husmandssteder, hvilket netop er karakteristisk for oplevelsen af bebyggelsesstrukturen i Veddinge Bakker i dag.

I området findes en række beskyttede sten- og jorddiger, der er ældre tiders markering af skel og ejendom i landskabet. Ud over at vidne om landets administrative inddeling og landbrugets historie, har digerne funktion som levesteder og spredningskorridorer for en række dyr og planter.

Fredningsområdet er afgrænset med rød farve. Punkter og stiplede cirkler angiver fredede fortidsminder. Brune streger er beskyttede sten- og jorddiger.

Friluftsliv og offentlig adgang

Skamlebæksletten ligger mellem tæt bebyggede sommerhusområder. Derfor har området stor betydning for friluftslivet. Sammenhængen med Veddinge Bakker foregår primært ad offentlige veje, som ikke er egnede til, at man færdes til fods. Dels er vejene smalle, dels er de snoede og kuperede, hvilket giver dårlige oversigtsforhold.

Der er derfor behov for et sammenhængende varigt stisystem, der kan sikre, at gående kan færdes sikkert mellem de markante udsigtspunkter og naturområder, herunder Bollinge Bakke, Disbjerg og kysten.

Istidsruten er en 390 km cykel- og oplevelsesrute gennem Midt- og Nordvestsjælland. På ruten kan man opleve hvordan isen for mere end 20.000 år siden formede landskabet. En del af ruten forløber i fredningsområdet, bl.a. ad Strandgårdsvej og forbi Skamlebæksletten på Skamlebækvej

Offentlighedens adgang ad veje og stier i det åbne land og på udyrkede arealer reguleres i dag af naturbeskyttelseslovens § 24 og 26 (Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019). Således er der i dag offentlig adgang på Skamlebæksletten og Bollinge Bakke, selvom arealerne er privatejede. Det er imidlertid lovligt at hegne sådanne private arealer, hvis der sættes dyr på. Sker det, kan en lods-ejer hindre adgangen for offentligheden. Både Skamlebæksletten og Bollinge Bakke udgør nøglelokaliteter for sommerhusejere, borgere, turister og andre, der ønsker at opleve naturområderne og udsigten over de storslåede landskaber. Med fredningen lægges der derfor op til at sikre offentlighedens adgang til Skamlebæksletten og Bollinge Bakke fremover, uanset om arealerne er hegnede pga. græsning og uanset fremtidige ejerforhold. Ved hegning med henblik på naturpleje, skal der sikres adgang for offentligheden til arealerne med stenter, låger og lignende.

Enkelte steder i fredningsområdet er der bænke, så man kan nyde en af utallige smukke udsigter. Her bænke på Skamlebæksletten finansieret af Danmarks Naturfredningsforening's ordning; Grønt Guld. Foto: Birgitte Ingrisch

I det åbne land er både offentlige og private veje og stier åbne for færdsel til fods. Er stierne egnede til færdsel på en almindelig cykel er de også åbne for færdsel på cykel. Lukkede veje som udelukkende fører frem til en ejendom betragtes som en indkørsel som ikke er åben for færdsel. Ejeren af private stier og veje kan ved skiltning forbyde adgang, men kommunen kan kræve skiltningen fjernet, hvis kommunen vurderer at der ikke er grundlag for at regulere færdslen.

Fredningsforslaget lægger ikke op til nye ridestier, men er ikke til hinder for, at der etableres ridestier i egne tracéer. På private stier er det op til ejeren, om ridning er tilladt.

Fredningsforslaget er heller ikke til hinder for, at der etableres en primitiv overnatningsplads med nogle få mindre shelters i området til brug for eventuelle overnattende naturentusiaster, som ønsker at opleve naturen om natten og i de tidlige morgentimer, såfremt der kan opnås enighed med en lodsejer om dette.

Skamlebækslettens gode stisystem bruges flittigt af vandrede året rundt. Foto: Birgitte Ingrisch

Naturpleje og landskabspleje

Det er formålet med fredningen at beskytte og forbedre områdets natur- og landskabsværdier samt rekreative interesser. Derfor er der behov for at sikre en pleje, der forbedrer disse værdier. Både naturplejen og landskabsplejen skal fastsættes i en samlet og langsigtet plejeplan for hele området, der revideres med jævne mellemrum. Plejetiltagene kan være tynding og rydning af bevoksninger, der hindrer ind- og udsyn til forskellige landskabselementer, og det kan være tiltag som rydning, græsning – særligt helårsgræsning uden tilskudsfodring, høslæt, afbrænding og bekæmpelse af invasive arter til forbedring af naturværdierne.

Fredningen skal ikke være til hinder for rewilding, hvis der på et tidspunkt findes et værdifuldt grundlag for at skabe en stor sammenhængende driftsenhed, ligesom fredningen ikke skal være til hinder for naturgenopretning.

Naturplejen skal tilgodese både naturtyperne og de rødlistede arter og andre sårbare dyre- og plantearter, og i de områder, der ligger inden for Natura 2000, skal plejen understøtte Natura 2000-planens målsætning.

Et af de store problemer i området er intensiv græsning, nogle gange i kombination med slåning, særligt om sommeren. Tilskudsfodring er også problematisk i området. Den intensive drift betyder, at mange blomsterplanter ikke når at sætte blomster og udvikle frø, og fødegrundlaget for en række rødlistede arter, ikke mindst sommerfugle og andre blomstersøgende insekter, forsvinder. Der er derfor brug for en naturpleje, der tilgodeser flere hensyn, som ikke nødvendigvis udelukker ”fri-mærkepleje”, og som vil sikre og øge biodiversiteten. [Fredningsnævnet beslutter, at det alene er i områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, at der kan fastsættes græsningstryk, og at der kun skal være restriktioner i forhold til tilskudsfodring på særlige områder, som plejemyndigheden måtte udpege, jf. neden for].

Helårsgræsning med et lavt græsningstryk på store naturområder (over 10 ha), og gerne med en kombination af flere arter af græsningsdyr, giver ofte høj biodiversitet. Ved græsningen skaber dyrene variation, de omsætter store mængder organisk stof, og gennem slid skaber de bare pletter, som er gode spirebede for de mere nøjsomme plantearter. Derudover bidrager dyrene til frøspredningen.

De vidtstrakte græsklædte bakker omkring Disbjerg afgræsses af kreaturer. På sigt er helårsgræsning med lavt græsningstryk ønskelig, da det holder græsset nede, skaber høj biodiversitet og tilgodeser de mere nøjsomme plantearter. Fotos: Birgitte Ingrisch.

Høslæt kan på arealer med et højt produktionsniveau være et godt alternativ til græsning. Høslæt fjerner næringsstoffer, og kan tilpasses i forhold til værdifulde planters blomstringstidspunkt.

Rydning af vedopvækst i tilgroede lysåbne naturtyper skaber bedre forhold for de lyskrævende arter. Ved rydning fældes al uønsket opvækst, krat og træer, og i nogle tilfælde knuses stødene efterfølgende. Rydning skal oftest følges op med efterfølgende pleje i form af høslæt eller græsning. Ofte er det ikke hensigtsmæssigt ukritisk at rydde alle buske og træer f.eks. på et overdrev. Sydvendte overdrev er oplagte levesteder for bilag IV-arten markfirben. Markfirben har brug for skjul, når der er fare på færde, og vil ofte søge ly i buske og under træer. Spredte krat skaber også læ til gavn for varmeelskende insekter.

Markfirbenet kan ind imellem ses sole sig på en sten eller grene i det åbne landskab. Foto: Jan Fischer Rasmussen

Rydninger kan også være nødvendige for at sikre ind- og udsyn for nogle af de vigtige landskabselementer inden for fredningen. Der vil bl.a. være behov for løbende at sikre udsynet fra Bollinge Bakke, at sikre ind- og udsyn fra Disbjerg, og Skamlebæksletten set fra Skamlebækvej. Inden for fredningsområdet findes en række søer og vandhuller med forekomst af stor vandsalamander og spidssnudet frø. Begge arter er på EU's habitatdirektivs bilag IV over strengt beskyttede arter, stor vandsalamander er desuden på bilag II og er en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Naturplejen i området kan derfor også omfatte oprensning af søer og vandhuller, etablering af paddeskrab og lignende for at sikre bedre levevilkår for disse arter.

Fredningen skal heller ikke udelukke genindførsel af arter, hvis det i fremtiden vurderes at være et fornuftigt tiltag.

I den del af fredningsområdet, som også er Natura 2000, skal naturplejen medvirke til at skabe gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som området er udpeget for at beskytte, f.eks. naturtypen hede. Afbrænding af hedearealer til foryngelse af Hedelyng kan derfor være et oplagt naturplejeredskab.

Inden for fredningsområdet, og især den del der er beliggende inden for Natura 2000, er overdrev den mest udbredte naturtype. Med ekstensivering af dyrkningsarealer vil der på sigt kunne dannes store sammenhængende overdrevsområder, hvilket vil sikre formålet med fredningen og understøtte målsætningerne i Natura 2000-planen. Selvom der vil være stort fokus på videreudvikling af disse værdifulde overdrevsområder, skal fredningen ikke være til hinder for, at der sker naturpleje i andre naturtyper og mindre naturområder inden for fredningen.

Der vil løbende være behov for pleje af trampestier og andre stier inden for fredningen. Som udgangspunkt er det hensigten, at trampestier kun vedligeholdes således, at de ikke lukker til, hvor de forløber langs buske og træer. På andre stier kan der blive tale om grusbelægninger eller spange, eksempelvis langs Disbjergvej, som vil skulle vedligeholdes indimellem.

Invasive arter, eller arter, der opfører sig invasivt, er et stort problem i flere dele af fredningsområdet. Således er en stor del af sletten omkring Skamlebæk Radiostation tilgroet med især Gyvel og Draphavre, efter at området gennem flere år har ligget uplejet hen. Resultatet er, at de arter, der er karakteristiske for hede og overdrev er fortrængt og både dyre- og plantelivet er gradvist blevet fattigere gennem årene. Forskellige tiltag er gennemført de seneste år med fokus på pleje, men der er behov for en langsigtet plejeplan. Især på slettens vestlige del er der også flere områder med bevoksninger af Rynket Rose.

Odsherred Kommune stod i 2016 bag fjernelsen af Gyvel, Østrigsk Fyr og andre nåletræer, gennemførte et delvist høslæt, og lavede en passage for sommerfugle mellem Skamlebæksletten og græsarealet nordøst for Klydelunden. I de forløbne år er tilgroningen med Gyvel desværre accelereret, og lyngen blevet tilsvarende presset.

I 2016 gennemførte Odsherred Kommune og Danmarks Naturfredningsforening i samarbejde ”Giv naturen en hånd”-arrangementer, hvor formålet ligeledes var at fjerne Gyvel og nåletræer.

Et privat naturlaug har stået bag en række naturplejearrangementer til gavn for biodiversiteten. Der blev blandt andet afholdt en sommerfugledag i 2017, som tiltrak næsten 100 børn og voksne.

I 2020 blev de sidste rester af kobbertråd fjernet fra området, hvilket er centralt i den fremtidige pleje, da kobberet nødvendigvis skulle fjernes, hvis der skal sættes dyr ud. Det er håbet nu, at der fremover kan gå dyr og græsse som led i områdets pleje.

Med fredningen åbnes der for naturpleje på foranledning af plejemyndigheden (Odsherred Kommune for egne og private arealer, og staten for statsejede arealer) og på baggrund af en samlet plejeplan for hele området.

Råstofindvindings- og vandindvindingsinteresser

Der er ingen udlagte råstofområder inden for fredningsområdet.

Da dele af de arealer, der ekstensiveres, ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder må ekstensiveringen og forbuddet mod gødskning for eftertiden, forventes at få en positiv indvirkning på grundvandskvaliteten i området.

4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold

Eksisterende fredninger

En stor del af det område som foreslås fredet, er i dag omfattet af fredningen for Veddinge Bakker, som Overfredningsnævnet besluttede at frede den 1. marts 1965. Den eksisterende fredning er en status quo fredning, hvis formål blandt andet er at friholde det smukke og kuperede landskab for sommerhuse og sikre flotte udsigter for befolkningen.

Med dette fredningsforslag, som udvider det eksisterende fredningsområde med 82 ha, er hovedfokus på biodiversiteten, samtidig med at bestemmelser, som sikrer landskabets værdier og kvaliteter, videreføres.

Zonestatus

Med undtagelse af mindre områder, som ligger i sommerhuszone, ligger hele fredningsområdet i landzone.

1. at bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv blandt andet ved at naturområder sikres udvidelse og sammenhæng samt naturforbedrende pleje,
2. at sikre og forbedre de landskabelige værdier i området, herunder at sikre, at området fremtræder som et overvejende åbent landskab afbrudt af småskove, krat og levende hegn,
3. at sikre de geologiske interesser og skabe grundlag for, at der sker en formidling af disse,
4. at sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter, herunder offentlighedens adgang til området via stisystemer,
5. at sikre at anvendelsen af den nedlagte radiostation, så vidt muligt anvendes til formål, som understøtter fredningens formål, herunder eksempelvis naturformidling, undervisning eller udstilling samt lignende almene formål,
6. at skabe grundlag for naturpleje,
7. at medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus af arter og naturtyper, som Natura2000-habitatområde nr. 244 for Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke er udpeget for.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses som vist på kortbilag 1.

§ 3 Bevaring af området

Stk. 1. Fredningsområdet skal bevares i sin nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de øvrige bestemmelser eller tillades ved forudgående dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

Stk. 2. Den del af fredningen, som er omfattet af Natura 2000, er underlagt den til enhver tid gældende Natura 2000-plan og tilhørende kommunale og statslige handleplaner.

Stk. 3. Fredningsnævnets dispensation erstatter ikke andre nødvendige tilladelser, dispensationer mm.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3:

Stk. 1. Arealer, der på tidspunktet for fredningen er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og som er angivet på kortbilag 2, skal fremover henligge som natur. Det betyder bl.a. at naturområderne ikke må omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes, sprøjtes med bekæmpelsesmidler eller på anden måde tilstandsændres, så naturværdierne forringes. Ved afgræsning skal græsningstrykket fastsættes af plejemyndigheden, så det understøtter en positiv udvikling af områdets biodiversitet.

Stk. 2. Eksisterende vandløb må ikke rørlægges. Der må heller ikke uden dispensation fra Fredningsnævnet ændres på deres forløb.

Landbrugsarealer:

Stk. 3. Landbrugsarealer med en genopdykningsret, jf. fredningskortet, ekstensiveres permanent. Arealerne må herefter ikke omlægges, jordbearbejdes, tilsås, gødskes, kalkes, behandles med pesticider og lignende eller tilplantes med flerårige, udsigtshæmmende afgrøder som for eksempel energipil. Arealerne skal herefter holdes overvejende lysåbne med mulighed for islæt af træer og buske af hensyn til den biologiske mangfoldighed. Ved afgræsning skal græsningstrykket fastsættes af plejemyndigheden, så det understøtter en positiv udvikling af områdets biodiversitet.

Stk. 4. Øvrige landbrugsarealer kan dyrkes som hidtil, men må ikke tilplantes eller dyrkes med flerårige udsigtshæmmende afgrøder. Disse arealer kan ekstensiveres og overgå til naturarealer, som holdes overvejende lysåbne med mulighed for islæt af træer og buske af hensyn til den biologiske mangfoldighed.

Skov

Stk. 5. Skovarealer skal henligge som urørt skov, men med mulighed for plejeindgreb, der har til formål at øge den biologiske mangfoldighed.

Læhegn:

Stk. 6. Der må ikke etableres nye læhegn uden fredningsnævnets dispensation. Eksisterende læhegn må vedligeholdes ved genplantninger med hjemmehørende løvtræarter.

Natura 2000:

Stk. 7. Pleje af skov- og naturarealer indenfor Natura 2000 området skal ske i overensstemmelse med den til en hver tid gældende Natura 2000 plan, de deraf følgende kommunale og statslige handplaner, og inden for rammerne af den til enhver tid gældende plejeplan.

Stk. 8. Der må ikke tilskudsfodres på beskyttede naturarealer og arealer, der ekstensiveres permanent. Der må heller ikke tilskudsfodres på arealer, der er samhegnede med enten beskyttede naturområder eller arealer, der ekstensiveres permanent. Dog kan plejemyndigheden i særlige tilfælde, og efter konkret vurdering, undtagelsesvist tillade tilskudsfodring.

Indtil fredningsnævnet har truffet afgørelse om fredningens gennemførelse, må dyreholdere inden for fredningsområdet fortsætte med tilskudsfodring i samme omfang, og på samme arealer, som hidtil.

Generelt:

Stk. 9. Bestemmelserne i § 4 stk. 3-6 gælder ikke inden for ”bebyggelse med have”, jf. fredningskortet.

§ 5 Byggeri mv.

Stk. 1. Der må ikke etableres nye boliger i området, hverken i eksisterende bebyggelse eller som nybyggeri.

Stk. 2. Der må heller ikke opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter også legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste konstruktioner uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Legeredskaber, terrasser og andre faste konstruktioner kan dog opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur ”bebyggelse med have”.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for ombygning af eksisterende bygninger eller for udvidelse af eksisterende lovlige boliger efter Fredningsnævnets forudgående godkendelse af byggeriets ydre udformning, størrelse og placering. Opsætning af solceller kræver fredningsnævnets forudgående dispensation. Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger.

Stk. 4. Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter Fredningsnævnets forudgående godkendelse af byggeriets udformning, størrelse og placering.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der efter fredningsnævnets dispensation kan etableres gårdbutikker med lokale råvarer, Bed & Breakfast o.lign. i eksisterende bygninger eller mindre café i radiostationens bygninger.

Stk. 6. Oprettelse af pelsdyrfarme og fjerkræfarme uden for eksisterende bygninger samt oprettelse af drivhusgartnerier er som særligt landskabsmæssigt skæmmende ikke tilladt.

Stk. 7. Det er ikke tilladt at opføre ridehaller.

Stk. 8. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af nødvendige læskure for får, geder, heste, kreaturer og lignende efter fredningsnævnets forudgående godkendelse af udformning, størrelse og placering.

Stk. 9. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres en shelterplads med muldtoilet efter aftale med lodsejeren.

Stk. 10. Fredningen er ikke til hinder for, at vandværker og lignende med fredningsnævnets dispensation kan udvide og renovere deres bygninger og/eller distributionsanlæg, såfremt vandværket finder det nødvendigt.

Stk. 11. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg

Stk. 1. Faste anlæg og konstruktioner, som f.eks. tårne, jagtstiger, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer, solcelleparker og master, må ikke etableres inden for fredningsområdet, og der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Stk. 2. Deponering af jord, byggeaffald, eller andet der kan virke skæmmende i det fredede område må ikke finde sted.

Stk. 3. Uden for have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende.

Stk. 4. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner og landingsbaner for fly og helikoptere herunder modelfly og andre droner m.m. er ikke tilladt. Ridebaner på op til 20x40 m kan etableres i tilknytning til eksisterende bygninger på ikke-kuperet terræn, med naturligt underlag (græs/grus), umalet træhegn/sædvanligt landbrugshegn og uden belysning.

Stk. 5. Kreatur/dyrehegn skal være almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug. Fredningsnævnet kan godkende andre typer hegn til dyr, der understøtter en særlig form for naturpleje.

Stk. 6. Nye hegn omkring haver skal være levende hegn.

Stk. 7. Der må opsættes informationstavler til formidling af fredningen på foranledning af plejemyndigheden. Reklameskilte er ikke tilladt inden for fredningen.

Stk. 8. Der må ikke anlægges nye veje eller ændres type af belægning på eksisterende veje. Almindelig vedligeholdelse af asfaltveje samt mark- og skovveje med fx sten eller grus er tilladt.

Stk. 9. Der må anlægges en p-plads som angivet på fredningskortet.

Stk. 10. Nye stier må anlægges i overensstemmelse med fredningskortet. Herudover kan nye stier anlægges efter nærmere aftale med plejemyndigheden.

Stk. 11. Fredningen er ikke til hinder for etablering af de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med pleje, fx stenter, drikkeanlæg, fangfolde og lignende.

Stk. 12. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres en trappe fra Skamlebæksletten og ned til stranden.

§ 7 Terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstofferne må ikke udvindes, heller ikke til eget brug.

Undtaget fra forbuddet er;

- Terrænændringer som led i naturgenopretning, herunder etablering af mindre paddevandhuller,
- Terrænændringer som led i videnskabelige, herunder arkæologiske undersøgelser i området,
- Mindre terrænændringer i private haver,

Kystsikring er ikke tilladt inden for det fredede område.

§ 8 Offentlighedens adgang

Stk. 1. Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller cykel, jf. naturbeskyttelseslovens § 26.

Stk. 2. På arealer, som på fredningstidspunktet er offentligt ejede, er der uanset fremtidigt ejerforhold fri fladefærdsel overalt til fods og på alle tider af døgnet i medfør af fredningen. Dette gælder også for arealer, som på fredningskortet er angivet med signaturen "Fri fladefærdsel", jf. fredningskortet. Fremover skal der være adgang til disse arealer i overensstemmelse med reglerne for adgang

til offentligt ejede arealer i naturbeskyttelsesloven og den hertil knyttede bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen.

Stk. 3. På de på fredningstidspunktet offentligt tilgængelige arealer må hegn ikke begrænse offentlighedens mulighed for fladefærdsel. Er arealet hegnet skal det være forsynet med stenter, klaplåger eller lignende. Tilsynsmyndigheden kan kræve uvane dyr fjernet fra arealer med offentlig adgang, jf. fredningskortet.

Stk. 4. Eksisterende stier, som vist med særlig signatur på fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers, vejes og markvejes nuværende tracé kan ændres, hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.

Stk. 5. Der udlægges nye stier som vist med særlig signatur på fredningskortet. Stierne kan etableres som trampespor eller slåede 1,5 meter brede stier. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse have etableret de på kortet viste nye stier. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 6. Hvor adgang til de på fredningskortet udpegede stier forhindres ved hegning af hensyn til græssende husdyr, skal stierne holdes åbne og tilgængelige for offentligheden med stenter, klaplåger, færister eller lignende.

Stk. 7. Plejemyndigheden sikrer, at de stier som fremgår af fredningskortet, er afmærkede i terrænet og dermed synlige for publikum.

Stk. 8. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området. Plejemyndigheden kan tillige begrænse offentlighedens adgang til folde med syge dyr, uvane dyr eller dyr med unger.

Stk. 9. Hunde skal føres i snor, undtagen på egne arealer. På stranden reguleres dette dog af gældende lovgivning, dvs. at hunde skal føres i snor fra april til september.

§ 9 Naturpleje og naturgenopretning

Stk. 1. Pleje af søer, overdrev, enge, heder og moser skal bevare og fremme plantesamfund med arter, der er karakteristiske for naturtyperne, samt i videst muligt omfang fremme et rigt og varieret dyreliv. Plejen skal i særlig grad tage sigte på bevaring af sårbare og sjældne arter af planter og insekter, og plejen skal til enhver tid udføres på en sådan måde, at den bidrager til målopfyldelse af den gældende Natura 2000-plan og de dertil hørende kommunale og statslige handleplaner.

Stk. 2. Arter der er angivet på Naturstyrelsens Sortliste som invasive, samt problemarter som Gyvel, bekæmpes helt eller delvist (Gyvel) over alt inden for fredningsområdet. Hvis lodsejer ikke foretager nødvendig bekæmpelse, gennemfører plejemyndigheden så vidt muligt den fornødne bekæmpelse. Plejemyndigheden bekæmper dog ikke invasive arter som forekommer i private haver.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for genskabelse af den naturlige hydrologi i området efter fredningsnævnets nærmere godkendelse.

Stk. 4. På længere sigt er fredningen ikke til hinder for plejetiltag, der genopretter en selvforvaltende natur med fri dynamik og naturlige processer (rewilding) efter en samlet plan og fredningsnævnets dispensation.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for at der kan etableres paddevandhuller. Placering og udformning af padde-vandhuller skal godkendes af fredningsnævnet og kommunen.

§ 10 Plejemyndigheden

Stk. 1. Odsherred Kommune er plejemyndighed på de private og kommunalt ejede arealer, mens Naturstyrelsen er plejemyndighed på de statsejede arealer.

Stk. 2. Plejemyndighederne udarbejder en samlet plejeplan for det fredede område inden for 2 år efter fredningens gennemførelse.

Stk. 3. Plejeplanen skal gælde indtil udløbet af den gældende Natura 2000 plan. De efterfølgende plejeplaner skal følge planperioderne for og være koordinerede med Natura 2000 planerne.

Stk. 4. En plejeplan kan fx indeholde foranstaltninger som;

- afgræsning, høslæt m.v. med henblik på at sikre naturtyper og arter gunstig bevaringsstatus samt at områderne i det væsentlige holdes lysåbne,
- sikrer, at eksisterende beplantning kan fjernes, nedskæres m.v.,
- betyder, at der kan etableres mindre anlægsarbejder, herunder etablering af primitive publikumsforanstaltninger, fx borde, bænke, affaldskurve og mindre informationstavler, samt op-sætning af sædvanlige husdyrhegn og læskure til dyr,
- sikrer muligheden for eventuelle detailændringer i almenhedens adgangsret.

Stk. 5. Plejemyndigheden skal senest to år efter fredningens gennemførelse have etableret de nye stier, som fremgår af fredningskortet. Plejemyndigheden fjerner krat og anden bevoksning, flytter hegn, udlægger spang og etablerer stenter eller klaplåger, hvor det er nødvendigt ved (gen-)etablering af stier i fredningen. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 6. Ejeren har ret til selv at udføre plejeforanstaltninger i henhold til en plejeplan inden for en af plejemyndigheden fastsat frist, jf. plejebekendtgørelsen. Ved træfældning tilfalder det fældede træ ejeren, hvis det fjernes inden en af plejemyndigheden fastsat frist. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel af fældet træ eller kørsel til fast vej.

Stk. 7. Grundejere, forpagtere og Danmarks Naturfredningsforening skal gives mulighed for at udtale sig om forslag til plejeplaner.

Stk. 8. Hvis der er uenighed om indholdet af en plejeplan, forelægges de specifikke uenigheder for Fredningsnævnet til afgørelse, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn, for tiden bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016.

Stk. 9. Plejemyndigheden har ret til efter forudgående drøftelse med ejeren at udføre natur- og landskabspleje på privatejede arealer til opfyldelse af fredningens formål, jf. ovennævnte plejebekendtgørelse.

§ 11 Jagt

Jagt er tilladt efter de til enhver tid gældende regler i jagtloven, undtagen på følgende matrikler; 6p og 25d Veddinge By, Fårevejle samt 7a, 7bm, 7bn, 7bo, 7m og 7l Ordrup By, Fårevejle, hvor der er jagtforbud, og hvor der ikke må opdrættes eller udsættes vildt, jf. fredningskortet.

§ 12 Særbestemmelser for den tidligere radiostation, matr.nr. 7m Ordrup By, Fårevejle

Stk. 1. Bygningerne, som har udgjort den tidligere radiostation, kan bevarer. Eventuel ny bebyggelse til erstatning for det eksisterende skal ske med samme placering og fodaftryk, og med maksimalt samme højde som det eksisterende byggeri.

Stk. 2. De befæstede arealer omkring radiostationen, jf. fredningskortet, kan anvendes som parkeringsareal men må ikke bebygges.

Stk. 3. Der må ikke oprettes selvstændige boliger i eksisterende eller nye bygninger. Brugen af bygningerne skal så vidt muligt understøtte fredningens formål.

§ 13 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 14 Ophævelse af eksisterende fredning

Fredningen af Veddinge Bakker fra 1. marts 1965 ophæves i forbindelse med gennemførelsen af nærværende fredning.

§ 15 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft så snart Fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende. Det betyder blandt andet, at arealer hvorpå der i 2020 blev meddelt et §34-forbud efter naturbeskyttelsesloven ikke må opdyrkes, omlægges, jordbearbejdes, tilsås, gødskes, kalkes, behandles med pesticider og lignende eller tilplantes med flerårige, udsigtshæmmende afgrøder som for eksempel energipil.

...”

Revideret forslag

Danmarks Naturfredningsforening har den 6. juli 2022 fremsat forslag til revision af følgende bestemmelser.

§ 4, stk. 3, ændres til:

Landbrugsarealer:

Stk. 3. Landbrugsarealer med en genopdykningsret, jf. kortbilag 2, ekstensiveres permanent. Arealerne må herefter ikke omlægges, jordbearbejdes, tilsås, gødskes, kalkes, behandles med

pesticider og lignende eller tilplantes med flerårige, udsigtshæmmende afgrøder som for eksempel energipil. Arealerne skal herefter holdes overvejende lysåbne med mulighed for islæt af træer og buske af hensyn til den biologiske mangfoldighed.

På de permanent ekstensiverede landbrugsarealer må der tilskudsfodres som hidtil, men plejemyndigheden kan anvise, hvor tilskudsfodringen skal ske, så særligt næringsfølsomme naturarealer friholdes for tilskudsfodring (og dermed indirekte gødskning).

§ 4, stk. 5, ændres til:

Skov

Stk. 5. Skovarealer skal henligge som urørt skov, men med mulighed for plejeindgreb, herunder skovgræsning, der har til formål at øge den biologiske mangfoldighed. Eksisterende nåleplantager kan dog afdrives og genplantes med hjemmehørende træarter eller henligge som lysåben natur.

§ 4, stk. 8, udgår, hvorefter stk. 9 bliver til stk. 8.

I § 6 udgår stk. 9 om anlæg af en parkeringsplads og stk. 10-12 bliver herefter stk. 9-11.

I § 8, stk. 1, tilføjes efter § 26: ”dog med nedenstående tilføjelser”

§ 8, stk. 5 formuleres således:

Stk. 5. Der udlægges nye trampestier som vist med særlig signatur på fredningskortet. Stierne kan etableres som trampespor eller slåede 1,5 meter brede stier, og færdsel må kun ske til fods. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse have etableret de på kortet viste nye stier. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

§ 8 tilføjes:

Stk. 10. Offentligt udbudte arrangementer i form af vandringer/løb på stiforløbet med mere end 30 deltagere kræver fredningsnævnets dispensation.

Sagens behandling

Det offentlige møde

På det offentlige møde den 23. september 2021 deltog repræsentanter for sagsrejsjerne, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen Midtjylland og Friluftsrådet samt 30 lodsejere, 3 byrådsmedlemmer og andre interesserede.

På mødet blev fredningsforslaget præsenteret af fredningsleder Birgitte Bang Ingrisch, som bl.a. oplyste, at Skamlebæk Radio siden 1931 har ligget midt på Skamlebækssletten, som forbinder kysten med det bagvedliggende landskab, Veddinge Bakker. Det er et storslået og markant bakkedrag, som er en del af Vejrhøjbuens, der blev dannet i slutningen af sidste istid. Bakkerne blev fredet i 1965. Skamlebæk Radio ophørte i 2009, hvorefter bygningerne har ligget hen uden henvendelse. Nu er området sat til salg. Området er ikke tilstrækkelig beskyttet af regler i Natura 2000 eller naturbeskyttelseslovens § 3. Med fredningsforslaget ønsker sagsrejsjerne at beskytte området, herunder at få

området plejet. Der er både tale om store landskabelige værdier og store naturværdier. Værdierne er truede af mulig genopdyrkning, af en mulig lukning af Skamlebæksletten eller af en tilgroning af sletten. En fredning med tilhørende landskabs- og naturpleje kan værne mod disse trusler. Ca. 165 ha er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ca. halvdelen af området er Natura 2000 beskyttet. Der er også bygge- og beskyttelseslinjer, og 387 ha er omfattet af 1965-fredningen. Fredningsforslaget er i overensstemmelse med kommuneplanen.

Else Marie Stamphøj, Miljøstyrelsen, oplyste, at styrelsen overordnet støtter de interesser, som forslaget vil varetage, og Miljøstyrelsen mener, at der er potentiale til at sikre og udvikle de værdier, som forslaget vil beskytte. Med hensyn til arealernes fremtidige drift og vedligeholdelse, mener styrelsen, at incitamentet til at lade arealerne afgræsse skal opretholdes. Det handler bl.a. om en efterfølgende mulighed for lodsejerne til at opnå tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Hvis det fortsat skal kunne lade sig gøre, bør plejebestemmelserne gennemgås, så de ikke forhindrer, at lods-ejerne har mulighed for at indgå aftale om sådanne tilskud. Det fremgår af forslaget, at der er bilag IV-arter i området. Forslaget savner en nærmere redegørelse for, hvor arternes yngle- og rasteområder er. Det bør der udarbejdes en kortlægning af, og der bør udarbejdes en nærmere beskrivelse af, hvad en evt. genopdyrkning vil betyde for arterne. Hvis en genopdyrkning kan påvirke bilag IV-arter negativt, kan genopdyrkning ikke umiddelbart gennemføres på de pågældende arealer. Bestemmelsen om, at skovarealer skal ligge urørt, synes meget generaliserende, da der er mange små træbevoksede arealer rundt omkring i området. Forbuddet kan med fordel præciseres. Det samme gælder forbuddet mod at ændre på typen af belægning på eksisterende veje. Miljøstyrelsen finder, at jagtforbuddet savner en bedre begrundelse, end at der ikke er jagt på arealerne i dag. Styrelsen mener, at jagt kun i helt særlige tilfælde skal reguleres gennem fredning. Jagt bør i stedet reguleres af den lovgivning, der hører til det. Derfor er styrelsen imod bestemmelsen om jagtregulering.

John-Erik Hørdum fik på vegne af Fællesskabet for Veddinge Bakker lejlighed til at præsentere indsigelser med fredningsforslaget og et alternativt fredningsforslag og et stiforslag, som han samme dag havde sendt til fredningsnævnet. Han anførte, at formålet med det fremsatte fredningsforslag lige så godt kan opnås på andre måder end foreslået. Det er ikke nødvendigt med nye stier, idet man kan bruge de eksisterende stier. Fællesskabet arbejder for en god naturpleje. Det er vigtigt, at man kan fortsætte med at drive landbrug på de vilkår, der gælder i dag. Han er selv økolog og har aftaler om pleje og græsning. Den foreslåede fredning er ikke nødvendig. Området er beskyttet via naturbeskyttelseslovens § 3 og Natura 2000-regler. Han spurgte, om det primære formål er at få anlagt stier med statsstøtte?

På mødet havde de fremmødte i øvrigt lejlighed til at stille spørgsmål til fredningsforslaget og fremkomme med deres holdning til forslaget.

Besigtigelser

Der er foretaget besigtigelser den 3. marts 2022 hos lb.nr. lb.nr. 61, Jacob og Knud Skovgaard Petersen (matr.nr. 16r og 16q Veddinge by), lb.nr. 64, Marianne Wibholm og Christian Sørensen, lb.nr. 63, Hans Christian Bisschop-Mogensen, lb.nr. 56, Frank Mejdal, lb.nr. 62, Tinka og Jesper Herand Traun, lb.nr. 55, Henrik Hermann, lb.nr. 49, Mai-Lis og Steen Hansen, lb.nr. 51, Konny og Alex Nielsen, lb.nr. 50, Jacob Bugge og hos Peter Højgaard.

Der er foretaget besigtigelser den 23. juni 2022, hos lb.nr. 62, Tinka og Jesper Herand Traun, lb.nr. 47, Bodil og Flemming Leth-Larsen, lb.nr. 44, Anker Brandt Nielsen, lb.nr. 26, Karina Utoft Olsen og Morten Holmegaard Olsen, lb.nr. 19, 17, 11 og 9, Henning Due Jakobsen, Kjeld Mühlenfeldt,

Kim og Else Enemark, lb.nr. 3 og 75 Mie Keested og Brian Nielsen, Bettina Ahlmann Andersen og Kenn Andersen, samt lb.nr. 12, John Erik Hørdum.

Der er den 23. februar 2023 foretaget besigtigelse hos lb.nr. 21, matr.nr. 18 Veddinge By, Fårevejle, Mads Vegas, som har erhvervet ejendommen under fredningssagens behandling.

Herudover har fredningsnævnet den 28. september 2023 foretaget en besigtigelse på egen hånd.

Om besigtigelserne henvises til protokollater fra besigtigelserne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har den 15. november 2022 fremsat bemærkninger til det reviderede fredningsforslag:

Fredningsnævnet for Vestsjælland har med mail af 14. september 2022 fremsendt høringssvar, som er indkommet til det reviderede fredningsforslag.

På baggrund af de indkomne høringssvar har Miljøstyrelsen følgende bemærkninger til bestemmelserne i det reviderede fredningsforslag. Overordnet set kan fredningsnævnet overveje at gøre de meget detaljerede bestemmelser mere enkle. Konkret har styrelsen følgende bemærkninger:

Ad § 1

Fredningsformålets pkt. 5 om den nedlagte radiostation indeholder en cirkelslutning, idet det fremgår, at anvendelsen af den nedlagte radiostation så vidt muligt skal anvendes til formål, som understøtter fredningens formål, herunder eksempelvis naturformidling, undervisning eller udstilling samt lignende almene formål. Punktet bør efter Miljøstyrelsens opfattelse flyttes til særbestemmelsen om den tidligere radiostation (§ 12).

Ad § 4

Det fremgår om arealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, at plejemyndigheden ved afgræsning skal fastsætte græsningstrykket. Miljøstyrelsen finder, at en sådan bestemmelse er uhensigtsmæssig og vanskelig at håndtere i praksis. Bestemmelsen bør snarere formuleres, så det fremgår, at plejemyndighed ved afgræsning kan fastsætte græsningstrykket i områder med høj biodiversitet (Miljøstyrelsens understregninger).

Ad § 5

Miljøstyrelsen finder, at forbuddet i § 5 mod at indrette en ekstra bolig i overflødiggjorte landbrugsbygninger forekommer ulogisk, når fredningsforslagets § 5, stk. 5 samtidig fastsætter, at der kan etableres Bed & Breakfast i sådanne bygninger. Miljøstyrelsen foreslår, at § 5 stk. 1 ændres i konsekvens heraf.

Af § 5, stk. 5 fremgår endvidere, at der med fredningsnævnets dispensation kan indrettes gårdbutikker med lokale råvarer i eksisterende bygninger. Miljøstyrelsen finder, at fredningsnævnet ligeledes bør kunne meddele dispensation til oplysningsskilte om sådanne gårdbutikker og til ikke-dominerende vejboeder.

Ad § 6

Miljøstyrelsen finder, at det bør være muligt at opstille jagstiger, enten i forbindelse med eksisterende beplantning eller med dispensation fra fredningsnævnet.

Ad § 8

Miljøstyrelsen er enig med Naturstyrelsen i, at begrænsninger på deltagerantal i offentlig udbudte arrangementer er overflødig. Bestemmelsen er vanskelig at administrere, fordi deltagerantal ikke kendes lang tid i forvejen. Desuden er der bestemmelser om bevaring af området i de foranstående bestemmelser.

Ad § 10

Plejebestemmelserne bør henvise til plejebekendtgørelsen snarere end en række bestemmelser, der ikke alle flugter med plejebekendtgørelsen.

Ad § 11

Som tidligere fremført fastholder Miljøstyrelsen, at jagtforbuddet bør udgå.

Øvrige bemærkninger

Miljøstyrelsen kan tilslutte sig Danmarks Naturfredningsforenings synspunkt om, at kommunen bør opdatere eller berigtige § 3 registreringerne hos lb.nr. 52.

For så vidt angår spørgsmålet om fredningerstatninger er skattefrie, kan Miljøstyrelsen henvise til besvarelse af et spørgsmål om skattefritagelse ved modtagelse af fredningerstatning på skat.dk

<https://skat.dk/data.aspx?oid=1653736>

Heraf fremgår afslutningsvist:

SKAT er derfor af den opfattelse, at hele beløbet der udbetales som følge af den gennemførte fredning er omfattet af ejendomsavancebeskatningslovens § 11, 1 pkt., idet naturfredningen er et konkret indgreb mod en ejendom, der indebærer væsentlig begrænsninger i adgangen til at udnytte den, og idet ekstensionsretten blev anvendt direkte af eksproprianten i sin afgørelse.

SKAT indstiller derfor, at spørgsmålet besvares bekræftende, dvs. at den udbetalte erstatning ikke er skattepligtig, idet beløbet er omfattet af ejendomsavancebeskatningslovens § 11, 1 pkt. Skatterådets afgørelse og begrundelse Skatterådet tiltrådte SKATs indstilling. Miljøstyrelsen fastholder endvidere tidligere fremsendte bemærkninger

Høringssvar fra lodsejere

Lb.nr. 2, Ture og Trine Nygaard Wibrand, har gjort indsigelse mod et forslag fra naboer om, at et stiforløb ved Rendevej, hvor en sti skal gå direkte gennem matr.nr. 18a, 19 og 20b alle Ordrup By, Fårevejle. De anfører, at en sådan sti vil gå direkte gennem deres ejendom og midt i fronten af matriklen. Det vil have en markant negativ indvirkning på deres bevægelsesfrihed og mulighed for brug og drift af ejendommen. Dyrelivet vil forsvinde fra deres ejendom, hvortil de oplyser, at der er grævlingegrave og rævehuler beliggende ved den foreslåede sti. Der findes også mange fuglearter, sommerfugle og insekter på ejendommen. De anfører også, at sommerhuse mod nord vil opleve gener fra en sådan sti, da det vil være muligt at kigge direkte ned i deres haver året rundt.

De gør også indsigelse mod, at en sti løber på matr.nr. 18a langs med fredningsgrænsen til et sommerhusområde, idet de har udlejet et areal til beboerne på Rendevej 2A, som på det udlejede areal har etableret en ridebane. Lennart Troelsen og Jeanne Dahl Mikkelsen, som har lejet 2 ha jord af matr.nr. 18a, har også gjort indsigelse mod en sådan sti. De oplyser, at de har indhegnet området og har et par heste gående i indhegningen. De anfører, at en sådan sti vil være generende både for heste og for de mange fuglearter, sommerfugle og insekter, der holder til i området.

Lb.nr. 3, Mie Keested og Brian Nielsen har fremsat ønske om, at deres ejendom udtages af fredningen, ligesom de har protesteret mod, at der er foreslået en sti på deres nabos ejendom.

Lb.nr. 4, Cecilie Holme Lindegard og David Rosendahl Rasmussen har som medlemmer af foreningen Fællesskabet for Veddinge Bakker gjort indsigelse om, at det planlagte stisystem ved deres ejendom i høj grad vil være til gene for dyrelivets levesteder og for planter, da der i forvejen er mange stier. De anfører tillige, at fredningen er unødvendig, da deres ejendom er beskyttet af fredningen fra 1965 og gennem EU-habitatdirektiver, Natura2000-planer og kommunale planer.

Lb.nr. 9, Else og Kim Enemark, har foreslået et andet forløb af en sti på deres ejendom ved skellet ind mod en ejendom på Rendevej 4. De har også fremsat indvendinger mod forbud mod tilskuds-fodring og bemærkninger om den fremtidige pleje af de fredede områder. De har i oktober 2023 fremsat forslag om et alternativt stiforløb, hvor en sti ved Rendevej kan forløbe gennem matr.nr. 18a Ordrup By, enten midt på matriklen eller på denne matrikel og matr.nr. 20b og 19 samme sted langs med et sommerhusområde nord for de tre matrikler, som alle ligger brak. De anfører, at en sådan linjeføring vil give bedre oplevelser og færre forhindringer.

Lb.nr. 10, Ole Poulsen har gjort indsigelse mod forslaget om et stiforløb midt gennem matriklerne nr. 18a, 19 og 20b alle Ordrup By.

Lb.nr. 11 og 17, Kjeld Mühlenfeldt og Jakob Harder, har fremsat indsigelser om stiføring omkring Rendevej. De har primært anmodet om, at der ikke føres en sti tæt på beboelsen på Rendevej 4 A og 4 B, subsidiært at der slet ikke er en sti langs Rendevej.

Lb.nr. 12, Hanne og John-Erik Hørdum har anført, at deres ejendom er beskyttet af fredningen fra 1965, af planloven, naturbeskyttelsesloven og særligt dens § 3, råstofloven, museumsloven, EU-habitatdirektiver, Natura2000-planer, miljømålsloven, husdyrbrugsloven, samt af økologi- og pleje-græsaftaler. De mener, at fredningsforslaget vil begrænse deres råderum som lodsejere, og at fredningsforslaget er unødvendigt, at hverken en nytteværdiberegning eller proportionalitetsprincippet kan retfærdiggøre, at deres ejendom omfattes af fredningsforslagets regler, og at det vil være en fordel for naturen, biodiversiteten, landskabet, lodsejernes økonomi og ikke mindst for kommunens økonomi at afvise fredningsforslaget. De har særligt fremhævet, at et forslag om en sti på deres ejendom langs et markskel er unødvendigt og ødelæggende for naturen og landskabet.

John-Erik Hørdum har på vegne ”Fællesskabet for Veddinge Bakker” indsendt flere indsigelser mod fredningsforslaget, senest i maj 2024. Han har påstået, at fredningsforslaget i sin helhed er ugyldigt. Det anføres, at det oprindelige forslag og dets anvendelse indeholder faktiske fejl og mangler samt overtrædelse af de forvaltningsretlige bestemmelser, herunder sandhedspligt og vildledningsforbud, hvorfor det oprindelige forslag må være ugyldigt. Det oprindelige forslag udgør selve grundlaget for hele sagens behandling, som herved er foregået på et urigtigt og ugyldigt grundlag. Som faktiske fejl nævnes, at det oprindelige forslag havde bl.a. faktiske fejl i afgrænsningen af fredningsområdet, fejl i oplysninger om de såkaldt ”jordløse huse”, fejl i oplysninger om § 3-beskyttede arealer, fejl i oplysninger om arealer med genopdyrkningsret og fejl i oplysninger om fri fladefærdsel og offentlighedens adgang.

Lb.nr. 19, Henning Due Jakobsen har anført, at det er uansvarligt at føre en sti ud til Rendevej, som er en smal og stejl vej, der ofte benyttes af cykelryttere, som kan opnå meget store hastigheder ned ad vejen. Det vil være trafikalt farligt at føre en sti ud til og langs med dele af Rendevej.

Lb.nr. 20, Steen Helweg Claësson har sendt nævnet bemærkninger om den voksende trafik, herunder forholdet mellem gående, cyklende og motoriserede trafikanter. Han ønsker en fartbegrænsning på 40 km/t. i de fredede områder og i områder mod vest.

Lb.nr. 21, Naturstyrelsen Midtsjælland, har til det reviderede forslag oplyst, at styrelsen har erhvervet denne ejendom, dog ikke matr.nr. 18 Veddinge, samt lb.nr. 22, hvilket giver nye muligheder for stiforløb. Styrelsen har gjort indsigelse mod den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 10, om at begrænse antallet af deltagere til vandringer o.a. til 30 personer, idet det vil give anledning til unødigt bureaukrati at skulle søge dispensationer; f.eks. til den årlige ekskursion på Vilde Blomsters dag.

Lb.nr. 26, Karina Utoft Olsen og Morten Holmegaard Olsen, har som medlemmer af foreningen Fællesskabet for Veddinge Bakker gjort indsigelse om, at stier ved og på deres ejendom vil forstyrre privatlivets fred og levesteder for dyr. De har tillige bemærket, at den foreslåede fredning er unødvendig, og at forbud med tilskuds fodring vil gøre det umuligt at holde kvæg på Skamlebækgård. Til det reviderede fredningsforslag har de gjort indsigelse mod, at Danmarks Naturfredningsforening støtter et forslag om, at der fortsat skal være en sti mellem to matrikler ejet af Naturstyrelsen, hvilken sti skal gå på lb.nr. 21 langs med skel til deres ejendom, idet de anfører, at en sådan sti vil udfordre både dyrelivet og privatlivets fred.

Lb.nr. 27, Henrik Rønsbro har anført, at 18 små-ejendomme, som i fredningen fra 1965 er betegnet som "jordløse huse", ikke er omfattet af fredningen fra 1965. Det er en fejl, når fredningsforslaget angiver, at disse ejendomme allerede er omfattet af en fredning. Denne fejl må medføre, at fredningsforslaget tilbagekaldes med henblik på en genfremsættelse. Hvis hans ejendom, der er en af disse ejendomme, bliver omfattet af det nu fremsatte fredningsforslag, vil han kræve en erstatning.

Lb.nr. 33, Finn Flanding, har fremsat indsigelse mod, at der skal være en sti på hans ejendom, og han oplyser, at der ikke er en sti men et koteletben til hans ubebyggede grund, Ternelunden 5.

Lb.nr. 34, Mette Velin, har oplyst, at der ikke er og aldrig har været en sti, som går mellem det ubebyggede areal matr.nr. 28ap og 28u begge Veddinge By.

Lb.nr. 39, Birgitte og Steen Lorenzen, som har tilsluttet sig indsigelsen fra Fællesskabet for Veddinge Bakker, har særligt gjort indsigelse mod bestemmelsen om forbud mod tilskuds fodring. De anfører, at en gennemførelse af forslaget vil medføre uhensigtsmæssige hindringer for kreativitet og udvikling af landskabet, og at forslaget indeholder umotiverede bygningsbegrænsninger. De anfører, at forslaget indebærer en meget stor forringelse af deres ejendoms værdi. De har gjort indsigelse mod, at Danmarks Naturfredningsforening fastholder, at der bør være en sti mellem to arealer ejet af Naturstyrelsen, hvilken sti skal gå langs skel på lb.nr. 21, og de anfører, at stien i givet fald skal gå gennem et område med helt særlige naturværdier, et område hvor en fiskeørn har rede, og hvor der er grævlingehuler, og de oplyser, at området er ufremkommeligt med buskads.

Lb.nr. 43, Mette Brønnicke i Dali, har anført, at der er en fejl i angivelse af, hvor der er haveareal hos naboen, lb.nr. 44.

Lb.nr. 44, Anker Brandt Nielsen og Mette Erbs, har bemærket, at der er en fejl på fredningskortet, når adgangsvejen fra Disbjergvej til deres ejendom er angivet som en del af Joselbjergvej. De oplyser at være med i indsigelsen fra Fællesskabet for Veddinge Bakker mod fredningsforslaget. De anfører, at forslaget medfører et værditab for deres ejendom, og at forslaget har en negativ nytteværdi

for deres ejendom. De ønsker forslaget afvist og bestemmelser om græsningstryk fjernet fra forslaget.

Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt haven på denne ejendom er fejlmarkeret på fredningskortet. Danmarks Naturfredningsforening har herom den 20. august 2022 udtalt, at arealet lige syd for arealet lige syd for haven på Disbjergvej 10, lb.nr. 44 hidtil er forvaltet som beliggende udenfor havearealet og dermed reguleret af den eksisterende fredning fra 1965. På den baggrund mener foreningen, at arealets status bør fastholdes, og dermed administreres som hidtil, dvs. efter fredningsbestemmelserne. Baggrunden er, at den nye fredning (forslaget) ikke bør lempe den eksisterende fredning. DN har tilbudt at på Fredningsnævnets foranledning at rette fredningskortet tilbage hvad angår havens udstrækning. Danmarks Naturfredningsforening har sendt nævnet dette kort:

Lb.nr. 47, Bodil og Flemming Leth-Larsen har principielt fremsat ønske om, at fredningen alene gennemføres for de ikke fredede områder, Skamlebæksletten, sådan at samme regler skal gælde for de alle fredede områder og Skamlebæksletten. Kan nævnet ikke følge denne påstand, ønsker lods ejerne, at der på en sydvendt skråning gives tilladelse til dyrkning af vin eller etablering af frugtplantage.

Lb.nr. 49, Mailis og Steen Hansen har nedlagt påstand om, at der ikke anlægges en ny sti mellem matr.nr. 5o og 5ø øst om en sø, da det vil forstyrre dels de mange fuglearter, som holder til ved og i søen, dels noget råvildt som holder til i en lille lund ca. 100 - 150 meter fra søen og esser i området morgen og aften.

Lb.nr. 50, Cecilie og Jakob Bugge har sendt nævnet flere længere indsigelser. De har påstået, at enhver del af en stiføring på deres ejendom, bortset fra et stiforkøb udelukkende langs / på den vestlige side af Disbjergvej, skal udgå af fredningsforslaget uden at blive erstattet af anden stiføring, og at enhver stiføring til Maglehøj skal udgå af fredningen. De anfører, at fredningsforslagets stiføring på deres ejendom vil ødelægge levesteder for de vilde dyr på deres ejendom, og stier vil ødelægge vilkårene for dem som brugere og ejere af ejendommen, herunder krænke den private ejendomsret og privatlivets fred. De oplyser, at ejendommens herlighedsværdi ligger i et særligt, uforstyrret kerneområde, som er et fristed for dem med en enestående mulighed for fordybelse og nydelse af fred

og ro, dyreliv, natur, landskab og himlen, skærmet fra omgivelserne og med et vidt udsyn. De har en skånsom økologisk planteavl uden tilførsel af gødning og uden bekæmpelse af ukrudt bortset fra brandbæger. Hovedafgrøden er kløvergræs til høslet.

Cecilie og Jakob Bugge anfører, at de såkaldte ”jordløse huse”, herunder deres ubebyggede matr.nr. 5ar Veddinge By, Fårevejle, ikke er omfattet af fredningsforslaget og ikke kan indgå i en ny fredning. De anfører, at disse ejendomme ikke er omfattet af fredningen i 1965, men alene pålagt en servitut om at indhente godkendelse hos fredningsnævnet til bebyggelse af enhver art samt genopførelse eller ombygning af eksisterende bygninger. Fredningsforslaget må bortfalde som ugyldigt i sin helhed, da det bygger på et urigtigt grundlag, nemlig at de såkaldte ”jordløse huse” er omfattet af fredningen fra 1965. Forslaget som helhed eller væsentlige bestemmelser i forslaget mangler hjemmel i naturbeskyttelsesloven og andre retlige bestemmelser, men også af andre årsager må anses for ugyldigt og derfor må bortfalde.

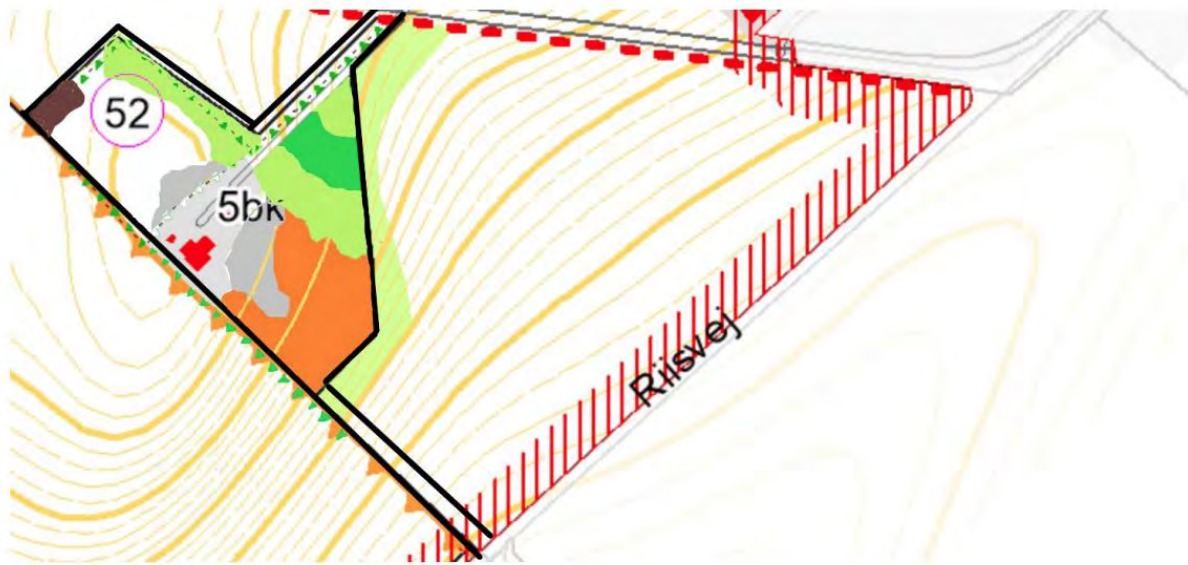
Cecilie og Jakob Bugge har i indsigelser af april og maj 2024 anført, at kortbilag 2 indeholder en fejlagtig angivelse af det beskyttede overdrev på deres ejendom, matr.nr. 5a Veddinge by, Fårevejle. En del af det areal, som er angivet som overdrev, er rettelig skov.

Fredningsnævnet har anmodet Odsherred Kommune om at besigtige det pågældende areal og berigtige den angivne fejl.

Cecilie og Jakob Bugge har i august 2023 fremsat indsigelse om, at fredningskortet viser en forkert afgrænsning omkring deres gård, Disbjergvej 2, i forhold til fredningsgrænsen efter fredningen fra 1965.

Danmarks Naturfredningsforening har hertil udtalt, at de har forsøgt at lægge fredningsgrænsen, som den er i den eksisterende fredning. Da DN kan se at havens areal længe (i årevis) har været registreret anderledes, har DN ingen bemærkninger til Bugges indsigelse. DN vil rette kortet på Fredningsnævnets anmodning.

Lb.nr. 52, Christian Vinkel Clausen har anført, at dele af hans sommerhusgrund, matr.nr. 5kb Veddinge By, fejlagtigt er registreret som enten øvrige landbrugsarealer, læhegn, beskyttet sten- og jorddige eller skovareal og ikke som bebyggelse med have. Han oplyser, at der oprindeligt var opkørsel fra Riisvej, en opkørsel som ikke fremgår af fredningskortet. En bagved højtliggende del af matriklen er tilkommet senere sammen med opkørsel fra Diesbjergvej. Han anfører, at fredningskortet afviger markant fra de faktiske forhold og sender et kort visende de faktiske forhold. Han ønsker fredningskortet rettet, så område for bebyggelse med have skal udvides så det også indeholder frugthaven, begge indkørsler skal fremgå af kortet, områder for levende hegn skal rettes og markeringen af stendiger skal rettes. Han beskriver nærmere forhistorien og forholdene.

Kort 3: Faktiske forhold på matrikel 5kb

- = Oprids af matrikel 5kb. Opkørslen til den sydøstlig beliggende sommerhusgrund indtegnet.
- = Køkkenhave
- = Frugthave
- = Have, inkl. bålplads, teltplads, permanente bordebenke og legeområde med tipi
- = Skovområde
- = Lysning med beplantning fra oprindelig frugtplantage

Lb.nr. 55, Henning Hartmann, har klaget over tre forhold. For det første over, at der er foreslået en sti ved sydøstskellet af han ejendom, matr.nr. 4a Veddinge By. For det andet over at der tillades et udvidet større byggeri på naboejendommen, lb.nr. 56. For det tredje om en fastholdelse af naturtilstanden på hans ejendom, idet han ønsker mulighed for at kunne føre tilstanden tilbage til almindelig landbrugsdrift.

Lb.nr. 56, Frank Mejdal har gjort indvending om, at hans ejendom, matr.nr. 4æ Veddinge By, som er et af de ”jordløse huse”, der ikke er omfattet om fredningen fra 1965, nu skal være omfattet af den nu foreslåede fredning. Han anfører, at den foreslåede fredning vil hindre nybyggeri, hvilket er alt for vidtgående i forhold til de gældende bestemmelser for de 18 ”jordløse huse.”

Fredningsnævnet har under sagens behandling i en særskilt afgørelse afslået at tillade opførelse af et nyt, større sommerhus på matr.nr. 4æ Veddinge By.

Lb.nr. 59 og 68, Peter Johan Eskekilde Sprogøe Køster, Anni Raunskov Gettermann og Palle Gettermann har anført, at fredningsforslaget fremstår som et romantiseret ideal for et område, det på

ingen måde har været eller er, ligesom det heller ikke kan blive det, som naturfredningsforeningen ønsker. De anfører, at området i det store og hele er bymæssig bebyggelse omkranset af intensivdyrket agerland gennemskåret af levende hegn. De gør indsigelse om fredningsforslagets bestemmelser om byggeri og boliger, forslag til stier og regler om jagt.

Lb.nr. 61, Käte Thorsen og Jørn Pedersen har ved en under sagens behandling truffet afgørelse af fredningsnævnet fået dispensation til at opføre et sommerhus på matr.nr. 16r Veddinge By. Afgørelsen blev påklaget af Danmark Naturfredningsforening og er blevet ændret af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Lb.nr. 62, Tinka og Jesper Herand Traun har gjort indsigelse mod, at der etableres en trampesti på deres ejendom.

Lb.nr. 63, HC Bisschop Mogensen har ved en under sagens behandling truffet afgørelse fået dispensation til dyrkning af havtorn på sin ejendom, matr.nr. 14b Veddinge By. Han har i øvrigt gjort indsigelse mod fredningsforslagets bestemmelser om bebyggelse, boliger og haveareal, idet han mener, at der skal tages udgangspunkt i konkrete forhold og ikke i generelle betragtninger.

Lb.nr. 64, Marianne Wibholm og Christian Sørensen, har gjort indsigelse om, at fredningsforslaget begrænser deres adgang og rettigheder til at udvikle deres landbrug, hvor de gældende bestemmelser som udgangspunkt ikke lægger hindringer i vejen for landbruget. De anfører, at forslaget § 8 fjerner deres ret til at etablere en ekstra bolig i overflødiggjorte landbrugsbygninger, og at bestemmelsen ikke er i overensstemmelse med forslaget formål, samt at forslaget gør det umuligt at etablere Bed & Breakfast og andet. De anfører videre, at forbuddet mod jagttårne og vejboeder strider mod ligebehandlingsprincippet og er ude af proportioner med forslaget formål. De anfører også, at stier langs markskel er unødvendige og ødelæggende for naturen og landskabet.

Lb.nr. 68, Anni og Palle Gettermann, har gjort indsigelse mod etablering af en trampesti på deres ejendom, amtr.nr. 16 og 15g Veddinge By. De oplyser, at de har lagt jord til en vandresti til Brendeshøj og mener ikke, at der også bør etableres en sti rundt om denne gravhøj.

Lb.nr. 71, Maren Frydendal og Jens With, har anført, at den foreslåede fredning er unødvendig, og at dens bestemmelser begrænser rammerne for udvikling af deres ejendom. De anfører, at området allerede er beskyttet tilstrækkeligt via forskellige love, og de oplyser, at de har købt deres ejendom med henblik på at tilbyde opstaldning og opdræt af ungheste, rideoplevelser og tilhørende Bed & Breakfast for hestefolket, hvilket de ikke mener at kunne etablere uden at skulle søge om dispensation hos fredningsnævnet. De har særligt protesteret mod, at det etableres en parkeringsplads på en nabomark, matr.nr. 16q Veddinge By, Fårevejle. De har også anført, at de foreslåede stier langs markskel er unødvendige og ødelæggende for naturen og landskabet, og at stierne krænker ejendomsretten og privatlivet fred.

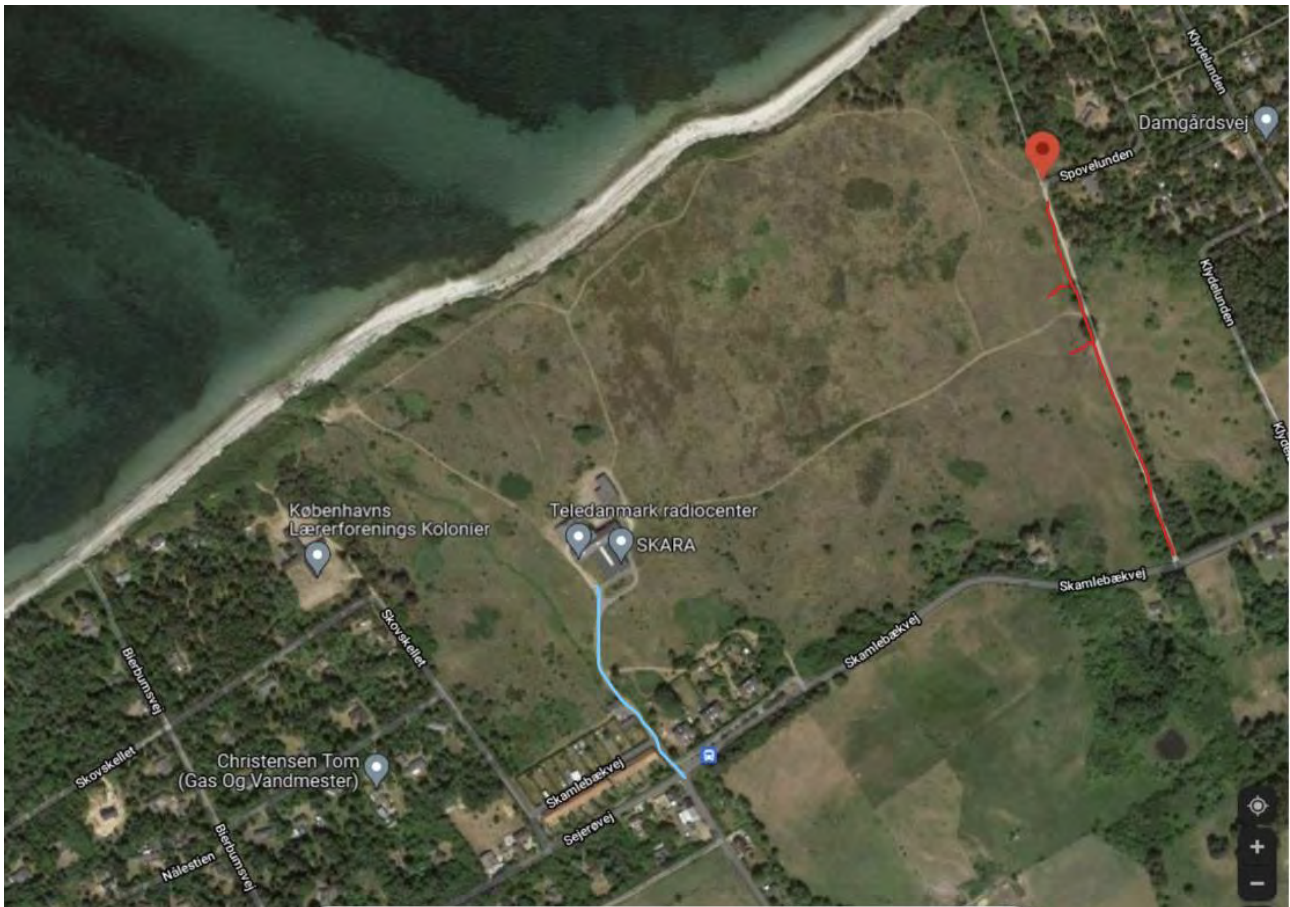
Lb.nr. 73, Simon Kjems-Møller, har gjort indsigelse om, at den planlagte sti på hans ejendom afgørende vil medføre et stort rend af mennesker og en forstyrrelse af privatlivet. Det vil forringe kvaliteten af både hus og grund samt værdien af huset. I den sydlige del af grunden er der et rigt dyreliv med hjorte, harer og ræve mm., som vil blive forstyrret i væsentlig grad.

Lb.nr. 74, Lone og Peter Højgaard, har anført, at fredningen i sin helhed rummer en række glimrende tiltag, som vil komme området til gavn og skabe fremragende muligheder for bevaring og formidling af naturen, geologien og øvrige landskabelige værdier i bakkerne. De gør indsigelse mod, at der etableres en sti fra Maglehøj ned over deres ejendom til Veddinge By, idet de anfører, at en sådan sti med de forholdsvis store niveauforskelle vil give indsigtsgener til deres boliger. De har foreslået en anden stiføring.

Friluftsrådet har erklæret sig overordnet positiv over for fredningsforslaget, særligt at den rekreative brug af området er tænkt ind i formålsparagraffen. Området ligger imellem tætbebyggede sommerhusområder, og området har derfor en stor friluftsmæssig betydning, og rådet finder det positivt, at forslaget understøtter offentlighedens muligheder for at opleve landskabet, geologien og kulturhistorien i området. Rådet støtter op om behovet for at beskytte dele af de Nordvestsjællandiske landskaber, herunder Veddinge Bakker og Skamlebæksletten, så man sikrer og forbedrer områdets natur- og landskabsværdier samt rekreative kvaliteter, herunder den brede offentlighedens adgang til området.

Skamlebæk Naturlaug, som omfatter 434 personer, der er interesserede i bevarelse af naturen i Skamlebæk og omegn, og som har været aktive med gyveloptrækning, botanisk overvågning og andre fælles arrangementer, har udtrykt ønske om, at fredningen af Skamlebæksletten bliver en realitet. Lauget anfører, at det haster med pleje af sletten, som er ved at gro til. Der fremsættes ønske om, at den nedlagte radiostation alene må anvendes til formål, som understøtter fredningens formål. Der fremsættes også ønske om, at fredningen sikrer et sammenhængende stisystem, der kan sikre, at gående kan færdes mellem de markante udsigtspunkter og naturområder, herunder Bollinge Bakke, Disbjerg og kysten.

Grundejerforeningen Skamlebækvej 3-33, hilser en fredning af Skamlebæksletten velkommen. De bemærker, at efter fredningskortet ser det ud til, at den eneste offentlige parkeringsplads til Skamlebæksletten vil være ved den nedlagte radiostation, og at adgangen hertil vil være ad grundejerforeningens private fællesvej, som dels med ejeren af den nedlagte radiostation. Det er grundejerforeningen ikke begejstret for, så foreningen foreslår, at der etableres parkeringspladser ved Spovelunden.

Blå farve = adgang til radiostationen, Rød farve = foreslåede P-pladser.

Turleder Jørgen Boldt, Dansk Vandrelaug, har anført, at området omkring Diesebjergvej og Bollinge Bakke har en væsentlig udfordring, idet man er nødt til at gå på den trafikalt meget usikre Disbjergvej mellem de to bakker. Især det skarpe sving i bunden af vejen med ualmindelig dårlig oversigt opleves som decideret farlig. En anden trafikal udfordring er at komme fra shelterpladsen (den vestlige af Højderygstien) til Disbjergvej. Det er vigtigt, at der i fredningsområdet anlægges en sti, der forbinder Højderygstien med Diesebjerg. For vandrere og naturelskere er det dybt beklageligt, at de først foreslåede stier er fjernet fra forslaget, og Jørgen Boldt opfordrer til, at den oprindelige hensigt med stisystemet bliver tilgodeset i den endelige fredning.

Elisabeth Dyrmosé, Skamlebækvej 31, har som nabo til en fredning udtalt støtte til det reviderede fredningsforslag og har fremsat forslag om en sti langs Skamlebækvej. Hun udtaler sig mod, at der den nedlagte radiostation gives mulighed for aktiviteter, som ikke understøtter fredningen.

Jesper Nørgaard, Skamlebækvej 31, har som nabo til en fredning udtalt sig om planerne om etablering af et badhotel på den nedlagte radiostation. Han understreger vigtigheden af, at behandlingen af fredningsforslaget ikke resulterer i en forringelse af de særlige naturværdier, som Skamlebæksletten besidder. Et hotelbyggeri må ikke blive højere end den nuværende tagryg på radiostationen. Højden må ikke blive defineret af det støbte betontårn fra 1948. En renovering af den nuværende bygning med henblik på anvendelse til passende formål burde snarere betinges af, at bygningen tilbageføres til sit oprindelige udseende. En anvendelse til hotel vil forringe de landskabelige

værdier. Et hotel med ca. 40 værelser vil øge trafikken på Skamlebæksletten i form af bagage- og varelevering. Opførelse af et hotel og driften af samme vil være til skade for beskyttelse af det fredede fortidsminde, Stencirklen. Det er muligt, at driften af et hotel ikke bliver succesfuldt på længere sigt og opgives. I så fald er der en risiko for, at bygningen vil blive anvendt til ferieboliger eller andre former for boliger. Han udtrykker også bekymring for, at udledning af spildevand fra et rodzoneanlæg til Skamlebækken vil være en forringelse af miljøtilstanden for vandløbet.

Jesper Nørgaard, Skamlebæksletten 31, og **Nanny Eyber**, Skamlebæksletten 33, har som naboer til en fredning indsendt et supplerende indlæg fra juni 2024, hvori de uddyber den udtalelse, som Jesper Nørgaard havde indsendt. De har bl.a. medsendt denne illustration:

Bygningen set fra syd-vest: forhøjelse af sidebygning med en ekstra etage op til den røde streg. Den blå streg viser eksisterende murhøjde.

Kirsten Høyer Jensen, medejer af Vibehuset, Bekkasinlunden 2, har meddelt sin støtte til fredningsforslaget, som hun mener er en gave vi giver hinanden og alle, som glæder sig over den skønne natur.

Simon Tøgern, Havretoften 21, har spurgt, om fredningen vil indebære, at der ikke bliver nogen form for naturpleje i området vest for Skamlebækvej og nord for tårnet. Han anfører, at uden naturpleje vil området i løbet af nogle år springe i skov.

Vibe og Mogens Bryndum, Klydelunden 1 A, anfører, at cykling helt bør udelukkes på stisystemet, da det forstyrrer dyrelivet. De mener, at fri fladefærdsel generelt er til gene for flora og fauna, og færdsel til fods bør begrænses til det eksisterende stisystem. De skovområder, som f.eks. øst for Klydelunden ca. 1,5 ha, er allerede på vej mod en naturlig urskovsforandring, og den udvikling bør ikke forstyrres.

Troels Østergaard Sørensen, Ternelunden 25, har anført, at i det reviderede forslag er stisystemet blevet reduceret og nogle centrale stier er fjernet på det nye kort, herunder en sti mellem to matrikler med fri fladefærdsel, matr.nr. 26 Veddinge By, Fårevejle, og Naturstyrelsens grund på Josel-

bjergvej, matr.nr. 17 Veddinge By, Fårevejle. Han anfører, at en sådan sti er helt central for at give et sammenhængende stisystem i et fredet område.

Sagsrejsernes bemærkninger til høringssvar

Odsherred Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har den 21. december 2021 fremsat bemærkninger til høringssvar til fredningsforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Odsherred Kommune (OK) har modtaget indsigelser og kommentarer, som er indkommet til fredningsnævnet efter det offentlige møde om frednings sagen for Veddinge Bakker og Skamlebæksletten. Vi har som sagsrejsere følgende bemærkninger til indsigelser mv:

Bortset fra de positive tilkendegivelser med opbakning til fredningsforslaget, bemærker vi at indsigelserne typisk enten handler om protester mod indskrænkninger i råderetten, fx forbud mod generel tilskuds fodring, eller om protester mod stierne i fredningsforslaget. Vi kommer i flere af bemærkningerne til de enkelte indsigelser ind på disse emner. Generelt vil vi henvise til fredningsforslaget, hvori der findes begrundelse og motivation for at fredningen anses for at være nødvendig. På baggrund af indsigelserne vurderer vi at fredningsforslaget ikke er blevet mindre aktuelt. Fredningsrejserne har lavet en afvejning af hensynet til at kunne opleve og færdes i naturen og landskabet mod hensynet til at bevare og sikre naturen mod fx forstyrrelse i form af øget færdsel. Odsherred Kommune og Danmarks Naturfredningsforening finder ikke at den mulighed som fredningen skaber igennem etablering af et sammenhængende stisystem, vil være i strid med naturbeskyttelse, og slet ikke hensynet til at sikre biodiversitet og de sjældne arter, også selv om det naturligvis vil medføre, at der kommer mennesker ud i områder, der uden fredningen er forbeholdt lodsejere.

Miljøstyrelsen ved Else-Marie Stamphøj havde på det offentlige møde nogle bemærkninger om udpegningen af urørt skov og at der igennem reglerne for beskyttelse af Bilag IV-arter ikke må ske fx genopdyrkning, hvis arealet er levested for fx Markfirben.

Sagsrejserne er enige i at bestemmelsen om urørt skov er for generelt formuleret. Omkring vandværket på Riisvej 22, ligger en ellesump, der bør fastholdes som urørt.

Ligeledes findes der langs Skamlebæk, nord for Disbjergvej en ældre skovmose med vældpræg, der bør henligge som urørt skov. Sagsrejserne vil snarest udpege og præcisere arealerne, der ønskes udlagt til urørt skov og foreligge dette for Fredningsnævnet.

Sagsrejserne vil pege på, at bilag-IV beskyttelsen i modsætning til fredningsbestemmelser, varierer alt efter om den pågældende art findes eller ej. Eller om levestedet vurderes at være blevet uegnet for arten fx som følge af tilgroning. Og at dette, også givet naturlige udsving, giver en væsentlig ringere beskyttelse end fredning med varig beskyttelse mod fx omlægning og genopdyrkning.

Lbnr. 3, Jane Stilhoff v/advokatfirma VKST har på vegne af Mie Keested og Brian Nielsen i mail af 25/11/21 anført, at der ikke ses at være fredningsværdier på ejendommen, som kan berettige til en fredning. Det anføres endvidere, at bebyggelse mv kan blive besværliggjort af en fredning.

Sagsrejserne skal her til bemærke, at ejendommen har været omfattet af fredning siden 1965. Fredningsforslaget lægger op til samme landskabelige beskyttelsesniveau, som i den eksisterende fredning, og muliggør således landbrugsbyggeri, som er nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Lbnr. 4 Cecilie Holme Lindegaard og David Rosendahl Rasmussen bemærker i indsigelse af 18/11/21, at fredningens stisystem vil være meget forstyrrende for dyrelivet.

Sagsrejserne finder ikke at en sti vil være ødelæggende for dyrelivet i området.

Lbnr. 9, Else og Kim Enemark har i mail af 3/11/21 en række argumenter for forslag til ændret stiforløb på deres ejendom. Lodsejerne har samtidig bekymringer overfor forbuddet imod tilskuds fodring og den kommunale plejeret i medfør af fredningen.

Sagsrejsere ser umiddelbart positivt på de nævnte forslag til ændret stiforløb, og opfordrer til at Fredningsnævnet sammen med lodsejerne og sagsrejserne ser nærmere på stiføringen på besigtigelse på ejendommen.

Med hensyn til tilskuds fodring, så er der på ejendommen store arealer, som ikke udlægges til permanent ekstensivering. Her kan tilskuds fodring ske som hidtil. Dertil kommer, at fredningsforslaget giver mulighed for tilskuds fodring efter konkret vurdering. Endelig afspejler erstatningen i medfør af fredningen netop den foreslåede regulering.

Hvad angår kommunens plejeret, så er det som udgangspunkt lodsejeren, som har retten. I tilfælde af at lodsejer fx lader området gro til i tæt krat, da har plejemyndigheden en mulighed for at rydde området gennem græsning eller maskinelt. Eventuel brug af denne mulighed vil ske gennem dialog med lodsejeren og inden for rammerne af en plejeplan.

Lbnr. 12, John-Erik Hørdum har på vegne af Fællesskabet for Veddinge Bakker i mail af 7/11/21 en række spørgsmål til fredningsnævnet, herunder anmodning om definitioner og afklaringer samt kommentarer til såkaldte påstande i fredningsforslaget, herunder bl.a.:

- Hvor er der ret til genopdyrkning?
- Hvorfor har kommunen ikke allerede sikret pleje i natura2000-området?
- Hvorfor er adgangen dårlig i dag?
- En række spørgsmål til antallet af ha
- Hvad er nuværende status for arealerne?
- Hvor er der ikke gunstig bevaringsstatus?
- Og mange flere spørgsmål.

Sagsrejserne kan oplyse, at på arealer med store naturværdier og potentiale for øget biodiversitet og i områder, som kan forbinde mindre områder med store naturværdier, lægger fredningen op til en permanent ekstensivering. Det bemærkes at kommunen forud for rejsningen af forslaget til fredning meddelte et §34 forbud til en række lodsejere i området. De bestemmelser om permanent ekstensivering af visse områder (fredningsforslagets § 4 stk. 3), svarer til dette § 34 forbud og er fundet nødvendige af hensyn til at sikre en varig beskyttelse af naturværdierne. Det er de, da sagsrejserne finder, at der uden denne beskyttelse er betydelig risiko for genopdyrkning af en række af disse områder, jf. de særlige bestemmelser om undtagelser fra §3-forbuddet. Der henvises til naturtypebekendtgørelsen jf. bek. nr. 1067 af 21.08.2018. Arealerne fremgår af fredningens kortbilag 2. En række af de øvrige spørgsmål er irrelevante for gennemførelsen af fredningen, som overordnet har til formål at sikre imod genopdyrkning på visse arealer, en mere målrettet pleje, et lavere græsningstryk uden tilskuds fodring (som svarer til at gøde, da det giver mulighed for flere dyr end området naturligt kan bære) og et mere sammenhængende stiforløb gennem området, som kobler til eksisterende stier uden for området. Detaljerne i en fremtidig naturpleje falder først på plads når og hvis fredningen gennemføres, og da i forbindelse med en plejeplan, hvor de enkelte lodsejere vil blive inddraget.

Lbnr. 12, John-Erik Hørdum har på Fællesskabet for Veddinge Bakkers vegne i mails af 30/11/21 suppleret sin tidligere indsigelse med en række punkter, hvor det centrale og nye er at byrådet i Odsherred Kommune er skiftet siden fredningssagen blev rejst.

Sagsrejserne skal hertil bemærke, at det netop er styrken i fredninger, at de ikke ændres hver gang et byråd skifter sammensætning, sådan som det undertiden sker med planer. Skulle det nye byråd imidlertid beslutte at trække sin støtte til fredningsforslaget, så fastholder Danmarks Naturfredningsforening fredningsforslaget. Sagsrejserne skal videre bemærke, at hovedformålet med fredningen er at beskytte og forbedre biodiversiteten i området samt forbedre offentlighedens adgang. Det skal også bemærkes, at fredningsforslagets indhold og de i budgetoverslaget fastsatte erstatningstakster er helt sædvanlige for fredninger gennemført i nyere tid. Endelig skal det bemærkes, at Fællesskabets forslag til sti, med undtagelse af Bollinge Bakke og Skamlebæksletten, er ”stier” langs befærdede bilveje. Der er således ikke reelt tale om et alternativ til fredningsforslagets stisystem. Der henvises herud over til fredningsforslaget og vore oplæg på det offentlige møde.

Lbnr. 12 Hanne og John-Erik Hørdum har blandt andet anført, at den påtænkte fredning vil begrænse deres råderum. Særligt er de bekymret for at plejeretten overgår til kommunen. Samtidig bekymrer et par af de foreslåede stier.

Sagsrejsjerne skal her til bemærke, at plejeretten ikke *overgår* til kommunen, men kommunen får en ret til at udføre pleje i det omfang lodsejer lader stå til, så vigtige naturværdier langsomt forsvinder. Det ser vi desværre nogle steder i landet, hvor sårbare og truede arter forsvinder fordi naturarealer forvaltes til skade for biodiversiteten, som derved forarmes år for år. Forvalter lodsejer fortsat naturen i overensstemmelse med, hvad der beskytter og fremmer forholdene for det naturlige dyre og planteliv, så vil kommunen/plejemyndigheden ikke blande sig. Samtidig skal det pointeres, at det er en ret, men ikke en pligt kommunen som plejemyndighed får. Endelig skal det bemærkes, at den estimerede erstatning gives for de reguleringer, som fredningen medfører. Er man som lodsejer af en anden opfattelse, så er der mulighed for at få sagen prøvet både hos Miljø- og Fødevarerklagenævnet og senere hos Taksationskommissionen.

Med hensyn til stier, så er det vores erfaring at offentlige naturstier trods alt ikke bruges konstant døgnet rundt, hvorfor eventuelle forstyrrelser fra gående på stien kun vil forekomme sporadisk. Vi er åbne for at stien ved Rendevej lægges bag om husene, så man undgår de ca 100 meter langs vejen. Alternativet er fartbegrænsning (også for cykler...) det pågældende sted.

Sagsrejsjerne er desuden af den opfattelse, at der findes tekniske løsninger, der kan sikre at dyrene har adgang til drikkevand samtidig med at der etableres en sti. Mindre justeringer i et stiforløb, der sikrer naturlig vanding skal naturligvis søges for en teknisk løsning iværksættes.

Lbnr. 19, Henning Due Jakobsen har i indsigelse af 30/11/21 bemærket, at det er uansvarligt at føre en sti ud til Rendevej, da der færdes cyklister med meget høj fart.

Sagsrejsjerne skal hertil bemærke, at det havde været ideelt at føre stien bag om lbnr. 11, matr.nr. 19b, så man ikke skal ud på Rendevej de få meter for at komme på vandresti igen. Da dette imidlertid vil kunne opleves mere indgribende for lbnr 11, har vi valgt at acceptere at man på en ca. 100 meter strækning går langs vejen.

Lbnr. 20, Steen Helweg Claesson har i indsigelse af 1/12/21 gjort opmærksom på en problematik med stigende færdsel i området. Samtidig lægger fredningsforslaget op til flere stiforløb langs eller krydsende bilveje. Han foreslår konkret en fartbegrænsning i hele området på 40 km i timen.

Sagsrejsjerne skal hertil bemærke, at man nok ikke i medfør af fredningen kan nedsætte hastigheden i området, om end ideen er god. Det skal bemærkes, at det ville være at foretrække at alle stier kommer væk fra befærdede bilveje, men at dette forventeligt vil medføre flere protester fra lodsejere, som typisk ikke ønsker offentlige stier på deres ejendom.

Lbnr. 26, Karina Utoft Olsen og Morten Holmgaard Olsen har i mail af 21/11/21 anmodet om at Fredningsnævnet ser på om stiforløbet kan lægges på en anden måde, så de i mindre grad føler sig omringet af offentlige stier og veje.

Sagsrejsjerne er bekendt med at Naturstyrelsen efter at fredningssagen blev rejst har opkøbt større arealer syd for den pågældende ejendom. På den baggrund kan det give god mening at se på om stierne kan ændres, så de kommer længere væk fra den pågældende ejendom.

Lbnr. 33 og 34, Finn Flandring har i mail af 25/07/21 oplyst at der ikke findes en eksisterende sti og at fredningskortet derfor er forkert. Han protesterer over stien.

Sagsrejsjerne kan se at det er en fejl, at der er indtegnet en sti det pågældende sted. Sagsrejsjerne finder ikke at stien er afgørende for adgangen til de østlige naturområder. Stien bør derfor udtages af fredningen.

Lbnr. 39, Birgitte og Steen Lorenzen har med indsigelse af 1/12/21 opfordret til at reglen om tilskuds fodring fjernes. Det anføres at det fremover vil være Odsherreds Naturteam som vil stå for naturplejen, og at det vil få fatale konsekvenser for området.

Sagsrejsjerne skal hertil bemærke, at det ikke er hensigten med fredningsforslaget at fratage lodsejerne lysten og muligheden til at holde dyr, men at sikre at et (for) højt græsningstryk ikke skal forringe biodiversiteten i området. Er antallet af husdyr så højt, at tilskuds fodring er nødvendigt, så svarer det til, at arealet gødes. Samtidig vil det høje græsningstryk i sommermånederne reducere antallet af blomstrende urter, der er fødekilde for insekter

som sommerfugle og vilde bier. Det er derfor intentionen som udgangspunkt at undgå tilskudsfodring, men dog give mulighed for, efter en konkret vurdering, at man på den enkelte ejendom kan aftale hvor og hvordan husdyrtryk og eventuel tilskudsfodring kan være, uden at det forringer biodiversiteten.

Lbnr. 44, Anker Brandt Nielsen og Mette Erbs har gjort indsigelse blandt andet fordi de ikke mener, at det nye byråd bakker op om fredningsforslaget. De mener endvidere, at de ikke får erstatning i medfør af den nye fredning. Herudover har de en række bekymringer om naturplejen i fremtiden. Endelig mener de, at det er en fejl at der på fredningskortet er angivet navnet ”Joselbjergvej” ved deres private indkørsel.

Sagsrejserne skal hertil bemærke, at uanset om Odsherred Byråd skulle omgøre sin beslutning om fredning, da vil Danmarks Naturfredningsforening fastholde det foreliggende fredningsforslag. Vedr. erstatning, så tilkendes samtlige lodsejere erstatning for nedgang i handelsværdi på deres ejendom. Konkret betyder det, at hvis fredningen lægger op til permanent ekstensivering af arealer, som hidtil har kunne opdyrkes, så vil der blive udbetalt en erstatning som modsvarer nedgangen i handelsværdi. Kommunen kan ændre kommunens vejregister og eventuel forkert navneregistrering heri.

Lbnr. 47, Bodil og Flemming Leth-Larsen har i mail af 14/11/21 redegjort for forskellige anvendelser, som fremover kan blive aktuelle på deres ejendom, herunder vindyrkning eller frugtplantage. Desuden nævnes den manglende mulighed for tilskudsfodring fremover, hvis ny fredning vedtages. Baggrunden er anvendelsesmulighederne for deres arvinger.

Sagsrejsere kan her henlede fredningsnævnets opmærksomhed på, at ejendommen allerede er omfattet af den eksisterende fredning fra 1965, hvor tilplantning ikke er tilladt. Det skal tillige nævnes, at tilskudsfodring er lig gødskning, da det muliggør et unaturligt højt græsningstryk og påvirker flora og fauna i negativ retning. Fredningserstatningen vil modsvare nedgangen i handelsværdi og dermed sikre lodsejers værdier.

Lbnr. 49, Mai-Lis og Steen Hansen har en bekymring for de mange fugle ved søen og råvildt langs åen, som forstyrres af stien på deres naboejendom (matr.nr. 5a).

Sagsrejserne skal hertil bemærke, at vores erfaring er at både fuglevildt og råvildt i Danmark er unaturligt sky på grund af det meget høje jagttryk i forhold til eksempelvis Tysklands. Nedsættes jagttrykket, reduceres dyrelivets skyhed.

Lbnr. 50, Jacob Bugge har i sin indsigelse af november 21 en række generelle kritikpunkter af det foreliggende fredningsforslag, samt en påstand om at det foreslåede stisystem udgår af fredningen da det er i strid med naturbeskyttelsesloven. Særligt er lodsejer bekymret for om en sti vil medføre meget stort publikumstryk, til blandt andet maratonløb.

Sagsrejsere kan hertil bemærke, at det foreslåede stisystem er i fuld overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven, og helt parallelt til lignende stisystemer, som er etableret i medfør af fredning de senere år, f.eks. Stevns Klints vandresti. Sagsrejserne foreslår dog, at fredningsnævnet overvejer at lade de stier, som ikke ligger langs bilveje, være forbeholdt gående. Dermed undgås både den utryghed som mountainbikes ofte medfører for de gående samt den ekstra forstyrrelse, som mountainbikes kan have på det vilde dyreliv. Desuden kan det overvejes at indsætte en bestemmelse i fredningen om forbud imod organiserede løb og lignende, som mange steder har medført en aflukning for den individuelle uorganiserede færdsel på enkelt dage.

Lbnr. 51, Konny og Alex Nielsen har i indsigelse af 18/11/21 blandt andet anført at stien på deres ejendom langs Disbjergvej vil berøre fredede orkideer.

Sagsrejserne skal hertil bemærke at stiforløbet er identisk med det, som Fællesskabet for Veddinge Bakker, og som tilsyneladende er bakket op af de pågældende lodsejere. Endelig bemærkes at stien ikke er indtegnet på ejendommens matrikel. Hvis en sti vil berøre ejendommen, skal der naturligvis ydes erstatning herfor. Det er muligt at der findes beplantning i stiens trace, som skal ryddes for at gøre plads til stien.

Lbnr. 52, Christian Vinkel Clausen har i sin indsigelse af 30/11/21 redegjort for en række bekymringer omkring den fremtidige pleje.

Sagsrejsjerne skal bemærke, at i forhold til den eksisterende fredning, giver den nye fredning plejemyndigheden alene en *mulighed* for at gennemføre naturpleje, men det er som udgangspunkt altid lodsejeren, som gennemfører eventuel naturpleje. Lodsejeren fastholder altså sin plejeret.

Lbnr. 55, Henrik Hartmann har i indsigelse af 15/12/21 blandt andet anført at stien på matrikel 4a Veddinge By, Fårevejle vil ødelægge dige og træer i skel, at der vil ske en uheldig lempelse af restriktioner i bebyggelse, og at der gøres krav om erstatning for fastholdes naturtilstanden på ejendommen, vedr. krav om permanent ekstensivering.

Sagsrejsjerne skal bemærke, at der ikke er planer om et fælde træer og at planere et dige i forbindelse med at etablere stien. Forekomst af bilag IV-arten Markfirben og etablering af en sti, vurderes ikke at være uforenelig. Det bemærkes at der findes et terrænspring mellem markerne, hhv. matrikel nr. 4q og 4a Veddinge By, Fårevejle, som betyder at oplevelsen af landskabet er mere storslået, når stien placeres på ejers ejendom. Sagsrejsjerne er ikke enige i at der sker en lempelse af byggreglerne som følge af fredningen. På ejendommen er der ikke udlagt arealer til permanent ekstensivering jf. fredningsforslaget.

Lbnr. 56, Frank Mejldal har i mail af 22/11/21 foreslået at lade de 18 jordløse lodder udgå af den reviderede fredning, således at de fortsat kun er omfattet af den eksisterende fredning fra 1966. Baggrunden er et ønske om at bygge et større hus på et af lodderne.

Sagsrejsjerne finder, at de jordløse lodder bør omfattes af den reviderede fredning, og at reguleringen af de jordløse lodder bør være restriktiv af hensyn til de landskabelige værdier. Konkret bør der ikke bygges mere end der allerede er bygget, men eksisterende bebyggelse bør kunne vedligeholdes løbende som hidtil.

Lbnr. 62, Tinka og Jesper Traun gør indsigelse imod den foreslåede sti langs ejendommens vestlige skel, som vil virke forstyrrende på naturen og negativt ind på drift og udvikling af ejendommens virksomhed.

Sagsrejsjerne har med det foreslåede stiforløb lagt op til at skabe forbindelse til det eksisterende stisystem syd for fredningsområdet. Samtidig er der forsøgt at lægge størst mulig afstand til stuehuset, men erkender at lodsejer får relativt mange meter ny sti på sin ejendom. Det kan være en overvejelse for fredningsnævnet at parallelforskyde den nye sti nord for Veddingevej få meter vestpå ind på matr.nr. 31, som er opdyrket landbrugsjord.

Lbnr. 64 Marianne Wibholm og Christian Sørensen har blandt andet gjort indsigelse imod at den nye fredning er mere vidtgående end den eksisterende, og giver uheldige begrænsninger for lodsejerne. De foreslår desuden p-plads på Strandgårdsvej i øst udtaget og nye stier droppet.

Sagsrejsjerne kan hertil bemærke, at formuleringen i fredningsforslaget er helt sædvanlig for nutidige landskabsfredninger, at p-plads ønskes fastholdt og at forslag til nye stier fastholdes med enkelte undtagelser som fremgår af denne skrivelse.

Lbnr. 71, Maren Frydendahl og Jens With har blandt andet gjort indsigelse imod den foreslåede parkeringsplads ved Strandgårdsvej i fredningens østligste del på grund af deres hestes trivsel, affald mm., og foreslår den droppet. Desuden foreslår de, at størstedelen af de foreslåede nye stier udgår af fredningen af hensyn til lodsejerne, naturen og landskabsoplevelsen.

Sagsrejsjerne ønsker at fastholde forslaget om p-plads det pågældende sted, da et styrket stisystem forventeligt vil få flere ud i området, som måske kommer i bil langvejs fra, hvilket kan øge parkeringsbehovet. Sagsrejsjerne ønsker samtidig at fastholde de foreslåede stier med undtagelse af de i det foregående imødekommer af lodsejerforslag.

Lbnr. 73, Simon Kjems-Møller har i mail af 14/11/21 anmodet om, at man udtager 40 m sti på hans sommerhusgrund, da de er stærkt forstyrrende for han brug af sommerhuset.

Sagsrejsjerne har med forslaget til sti det pågældende sted ønsket at give sommerhusejerne en lettere adgang til stisystemet i bakkerne. Det er imidlertid ikke et kardinalpunkt, da sommerhusene allerede i dag har adgang til stisystemet via Lyshøj, så hvis fredningsnævnet beslutter at udtage de 40 meter ny sti, vil vi som sagsrejsere ikke protestere.

Lbnr. 74, Ole og Louise Schou Korshøj har på vegne af lodsejere til matrikel 4h, 4z og 5k, alle Veddinge By, Veddinge i mail af 14/07/21 anmodet om, at stien, der går fra gravhøjen nord for Veddinge og ned til Veddinge droppes. De oplyser at de vil blive generet af færdslen på stien og at den vil "pløje" sig ned gennem private boliger. De er generelt positive over for fredningens gennemførelse.

Sagsrejerne kan oplyse, at stien ned til Veddinge ikke er afgørende for fredningsrejerne, såfremt adgangen til at kunne opleve landskabet bibeholdes via den foreslåede sti, der fra nord, vil give adgang til gravhøjen, der er placeret på bakketoppen nord fra Veddinge, hvorfra der er vid udsigt over landskabet.

Jørgen Boldt, turlleder i Dansk Vandrelaug er bekymret over, at flere af de foreslåede stier er udtaget af fredningen.

Sagsrejerne er i tvivl om hvad det er for stier, der hentydes til, men holder som udgangspunkt fast i de stier, som er foreslået i fredningsforslaget, med de undtagelser, som vi har givet udtryk for på det offentlige møde og i denne skrivelse.

Vibe og Mogens Bryndom har i deres henvendelse af 30/11 foreslået at det nye stisystem alene forbeholdes gående – og således ikke cyklende. Samtidig foreslås det af hensyn til dyre- og plantelivet generelt at undlade fri fladefærdsel.

Sagsrejerne vil ikke modsætte sig at stierne alene forbeholdes gående. Dette vil samtidig kunne forebygge at stierne bruges af hurtigkørende mountainbikere, som kan være til stor gene for de gående og virke forstyrrende på dyrelivet.

Gerda Pedersen har på vegne af Grundejerforeningen Skamlebækvej 3-33 med brev af 1/12/21 skrevet at man hilser en kommende fredning velkommen, men foreslår at p-pladsen ved Skamlebæk Radio erstattes af/suppleres af p-plads ved Spovelunden. Samtidig opfordres det til at der ikke sker en tivolisering omkring den gamle radiostation.

Sagsrejerne finder, at det er meget oplagt fortsat at bruge p-pladsarealet omkring den gamle radiostation, men vil ikke modsætte sig at denne suppleres af en mindre grusbeltet p-plads ved Spovelunden. Sagsrejerne er i øvrigt enige i, at det vil være yderst uheldigt, hvis der sker en egentlig tivolisering af området omkring radiostationen.

Danmarks Naturfredningsforening har den 4. oktober 2022 fremsat bemærkninger til høringssvar om de reviderede fredningsbestemmelser.

Danmarks Naturfredningsforening har den 14. september 2022 modtaget 22 indsigelser fra Fredningsnævnet med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 15. oktober 2022. DN skal henvise til vores tidligere bemærkninger på møde og i skrift med supplerende bemærkninger nedenfor:

Aktbilag, id nr 130349; Lbnr.43 Mette Bønniche i Dali gør opmærksom på, at havearealet på nabogrunden (matr.nr. 6b Veddinge By, Fårevejle) er markeret forkert i den seneste udgave af fredningskortet. Her er haven udvidet efter oplysninger fra nuværende ejer af pågældende ejendom om, at haven i årevis har været større end angivet på oprindeligt fredningskort.

Ældre luftfotos af den pågældende ejendom indikerer, at havens areal er mindre end angivet af nuværende ejer på besigtigelsen den 23/6/22 med fredningsnævnet, men at der de senere år har været græsplæne på arealet. DN mener ikke, at en revision af den eksisterende fredning skal bruges som anledning til en egentlig udvidelse af havearealet, da det kan medføre byggeri og tilplantning i strid med både den eksisterende fredning og den foreslåede fredning. At arealet anvendes til græsplæne, grøntsagsproduktion og lignende mener DN imidlertid ikke er i strid med fredningsbestemmelserne, da disse funktioner ikke er udsigtsforstyrrende. På den baggrund er det DNs opfattelse, at havearealet fastholdes som på det oprindelige fredningskort og at lodsejeren kan fortsætte med den nuværende anvendelse uanset, at arealet ikke formelt er haveareal.

Aktbilag, id nr 130355; Lbnr.63 Hans Christian Bisschop Mogensen har indsigelser imod stramninger i fredningsbestemmelserne om byggeri og jagstiger, og mener at disse stramninger bør kompenseres.

DN har følgende bemærkninger:

Vi fastholder det forslag til bestemmelser om både byggeri, jagstiger mm, som ligger i forslaget til reviderede bestemmelser. En censurbestemmelse om udformning, størrelse og placering af udvidelser er en helt sædvanlig bestemmelse i nye fredninger. Fredningen er jo i øvrigt ikke til hinder for nødvendigt landbrugsbyggeri, men dog med samme censurbestemmelse. Bestemmelsen om jagstiger skal medvirke til at undgå unødvendige installationer i det åbne land.

Aktbilag, id nr. 130438; Lbnr.11 og 17 Kjeld Muhlenfeldt og Jakob Harder har indsigelser imod stiforløbet mellem deres ejendomme på Rendevej 4a og 4b.

DN har følgende bemærkninger:

DN finder, at det foreslåede stiforløb tilgodeser hensynet til flere lodsejere end det oprindelige samtidig med at færdslen langs den trafikerede Rendevej undgås. Det er muligt, at der kan findes en anden løsning, som forbinder stier og offentlige arealer i nord med stier sydpå, fx hen over matr.nr. 15c langs det levende hegn og videre nordpå op til Naturstyrelsens areal på matr.nr. 7ce.

Aktbilag, id nr. 130911; Skamlebæk Naturlaug v/Bente Ilsøe har en række bemærkninger og forslag til fredningsbestemmelser og stiforløb.

DN kan tilslutte sig bemærkningerne fra Naturlauget, dvs:

- Fastholdelse af den tidligere foreslåede sti, som forbinder Naturstyrelsens nykøbte areal på matr.nr. 17 Veddinge By, Fårevejle og matr.nr. 26m Veddinge By, Fårevejle, (lb.nr 25, hvor der er foreslået fladefærdsel). Stien vil kunne lægges i kanten af det levende hegn/krat, så det vilde dyreliv forstyrres mindst muligt, jf. nedenstående kort og luftfoto.
- Fastholdelse på kortet af eksisterende sti på matr.nr. 27 au Veddinge By, Fårevejle.
- En skærpelse af formuleringen i § 12, stk. 3 om anvendelse af den tidligere radiostation, hvis dette ikke medfører et uforholdsmæssigt højt berettiget erstatningskrav fra lodsejer. En anvendelse af bygningerne som understøtter fredningens formål vil på alle måder være en stor gevinst for området.

Aktbilag, id nr. 130961; Lbnr. 64 Marianne Wibholm gør indsigelse imod de stramninger i teksten, som begrænser landbrugsdriften, retten til at etablere ekstra bolig i eksisterende bebyggelse, jagtstiger/-tårne mm.

DN har følgende bemærkninger:

Hvis der er tale om en landbrugsejendom hvis areal overstiger 30 ha, og såfremt den nye bolig skal benyttes i forbindelse med et generationsskifte eller til en medhjælperbolig, jf. Planlovens §36 stk. 1 nr. 14, har DN ingen bemærkninger til det. I modsat fald er der ikke tale om en berettiget forventning, og bør derfor hverken tillades eller kompenseres for økonomisk.

DN har ikke bemærkninger til de øvrige indsigelsespunkter om forstyrrelser, jagt, stier mm, men fastholder det reviderede fredningsforslag.

Aktbilag, id nr 130996; Lbnr. 27 Henrik Rønsbo har gjort indsigelse imod fredningsforslaget, idet man mener at sagsbehandlingen er sket på et urigtigt grundlag i forhold til de 18 jordløse lodder.

DN har følgende bemærkninger hertil:

Det er foreningens opfattelse, at i det omfang de jordløse lodder ikke allerede er bebygget, så kan denne gamle byggeret alene udnyttes, hvis ikke senere reguleringer, hensyn og beskyttelser efter planloven og naturbeskyttelsesloven har ændret grundlaget for loddernes udnyttelse.

Aktbilag, id nr 131062; Lbnr. Nabo til fredningsområdet v/Kirsten Høyer. Støtter fredningsforslaget.

Aktbilag, id nr 131092; Lbnr. 47 Flemming Leth-Larsen har blandt andet gjort indsigelse imod at genopdyrkningsretten fjernes.

DN har ingen bemærkninger til indsigelsen, men fastholder sit forslag.

Aktbilag, id nr 131198; Lbnr. 35 (Naturstyrelsen) bemærker at de har erhvervet flere arealer inden for fredningsområdet, som fremover kan rumme offentlige stier. Styrelsen foreslår endvidere at hæve grænsen på 30 deltagere (§8 stk. 10).

DN skal hertil bemærke at vi ingen indvendinger har imod at hæve grænsen til f.eks. 50 deltagere.

Aktbilag, id nr 131203; Lbnr. 62 Tinka og Jesper Herand Traun gør indsigelse imod de foreslåede stier på og i nærheden af deres ejendom, som de mener vil være problematiske for deres virksomhed.

DN finder at det forslag til revideret stiforløb, som vi fremlagde efter seneste besigtigelse den 23/6/2022 i vid udstrækning tog hensyn til de forhold, som lodsejer fremfører, og fastholder på den baggrund det seneste forslag til stier.

Aktbilag, id nr 131207; Naboer til fredningsområdet, v/ Gerda Pedersen, Lene Nyboe Andersen, Janne Sulkjær, Grundejerforeningen Skamlebækhus foreslår, at der i stedet for en stor parkeringsplads ved Skamlebæk Radiostations bygninger anlægges flere mindre parkeringspladser i området, så deres privatvej aflastes for gennemkørende trafik. De foreslår konkret et parkeringsareal ved Spovelunden.

DN skal bemærke, at der ikke er grund til at antage, at en fredning i sig selv vil give øget trafikken til Radiostationen. På den baggrund opfordrer DN til, at status quo med de nuværende parkeringsmuligheder ved Radiostationen fastholdes, som det er lagt op til i fredningsforslaget.

Aktbilag, id nr 131209; Lbnr.59; Peter Johan Eskekilde Køster har en række synspunkter på fredningsforslagets indhold, som DN ikke har nye bemærkninger til. Eventuelle indskrænkninger, som fredningen måtte medføre, er et erstatningsretligt anliggende.

Aktbilag, id nr 131210; Lbnr. 50; Cecilie og Jacob Bugge gør indsigelse imod flere stiforløb, og er særligt bekymrede for den forstyrrelse, som en sti langs søen på deres ejendom vil medføre.

Lodsejers synspunkter på fredningsforslagets lovlighed, rewilding mv har DN ingen kommentarer til, men fastholder at fredningsforslaget er fuldt lovligt og fremsat med baggrund i Naturbeskyttelseslovens §1 og i fin samklang med de fredningsafgørelser, som de seneste år er gennemført af fredningsnævnene og Miljø- og Fødevarerklagenævnet. DN bakker op om den meget naturvenlige og bæredygtige driftsform, som lodsejer praktiserer. DN har generelt imødekommet mange indsigelser omkring det hidtidige stiforløb, men fastholder at der bør etableres en stiforbindelse som forbinder øst og vest i fredningsområdet. Bekymringen for det vilde dyreliv og den forstyrrende effekt, som en sti vil medføre er imidlertid fortsat en stor bekymring for lodsejer. Dette kan eventuelt løses ved at stien placeres et stykke væk fra søen og syd for diget ved den lille lund, jf. nedenstående kort:

Aktbilag, id nr 131324; Lbnr. 52; Julie Vinkel Clausen gør indsigelse imod havens udstrækning på fredningskortet, idet haven angiveligt er langt større.

DN kan oplyse at en stor del af ejendommen er registreret §3-beskyttet overdrev og må derfor ikke ændres, jf. nedenstående luftfoto. Det er angivet at der er køkkenhave på et areal inden for overdrevet, hvilket tilsyneladende ikke er lovligt. Det er imidlertid en sag for Odsherred Kommune. DN finder at den nuværende anvendelse af den resterende del af ejendommen er i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne, men kan ikke anbefale at det egentlige haveareal udvides, da dette vil medføre risiko for småbyggerier og anlæg på denne del, som i dag angiveligt er blandet skovområde med frugttræer.

Aktbilag, id nr 131468; Lbnr. 12; John Erik Hørdum har på vegne af Fællesskabet for Veddinge Bakker fremsendt en version 1 af deres indsigelse. Se nedenfor.

Aktbilag, id nr 131500; Lbnr. 12; Hanne og John Erik Hørdum har gjort indsigelse imod begrænsningen i rammerne for pleje på deres ejendom. Der er samtidig et ønske om at ændre stiforløbet på ejendommen, da der er lagt op til at det passerer forbi de to eksisterende drikkesteder.

DN kan hertil bemærke, at fredningsbestemmelsernes §4 stk. 1 omhandler §3-beskyttede arealer efter naturbeskyttelsesloven, hvor der – fredning eller ej – ikke må foretages ændring i tilstanden. I fredningsbestemmelsernes §4 stk. 3 nederst slås det fast, at der på de permanent ekstensiverede landbrugsarealer må tilskudsfodres som hidtil, men plejemyndigheden kan anvise, hvor tilskudsfodringen skal ske, så særligt næringsfølsomme naturarealer friholdes for tilskudsfodring (og dermed indirekte gødskning). Det er en stor imødekommelse af lodsejernes oprindelige hovedindsigelse imod fredningsforslaget, som vil gøre det muligt for dyreholdere at fortsætte med deres aktiviteter som hidtil. Eventuelle gener i medfør af fredningen er herefter et erstatningsmæssigt anliggende.

Med hensyn til det oprindeligt foreslåede stiforløbs linjeføring tæt forbi drikkesteder, så kan en alternativ løsning som tidligere nævnt være, at stien føres fra Rendevej nordpå op til Naturstyrelsens nyindkøbte areal, hvor der er fri fladefærdsel.

Aktbilag, id nr 139618; Lbnr. 12; John Erik Hørdum har på vegne af Fællesskabet for Veddinge Bakker fremsendt en version 2 af deres indsigelse. Se nedenfor

Aktbilag, id nr 139687; Lbnr. 12; John Erik Hørdum har på vegne af Fællesskabet for Veddinge Bakker fremsat en række indsigelsespunkter, version 3, herunder at fredningen er unødvendig for at bevare og opnå forbedrede natur- og landskabsværdier, sikre og forbedre offentlighedens adgang, sikre adgang til naturpleje mv. Det fremføres at den manglende adgang til tilskuds fodring kan medføre at græsningsdyrene afvikles i bakkerne. Man er ligeledes bekymret over den forstyrrelse på vildtet, som nye stier kan medføre. Det fremføres også, at området er godt nok beskyttet allerede med Natura2000-beskyttelse mv. Endelig er der bemærkninger til det budgetoverslag, som blev fremlagt i forbindelse med fredningssagens rejsning i fredningsnævnet.

DN skal hertil bemærke, at vi i de reviderede fredningsbestemmelser netop har taget højde for en række af disse indsigelsespunkter, herunder det tidligere forbud imod tilskuds fodring og den fastsatte grænse for husdyrenheder/ha, hvorfor vi er uforstående overfor, at indsigelsen fortsat kredser omkring dette.

Det skal samtidig tilføjes, at de få tilbageværende nye stiforslag næppe vil have negativ indvirkning på andet end råvildtet, som imidlertid ikke er truet art, men hovedsagligt en jagtlig interesse.

Natura2000-beskyttelse indebærer ingen landskabelig sikring eller mulighed for forbedring af de rekreative interesser.

Det foreslåede stisystem vil forbedre muligheden for at færdes i Veddinge Bakker uden for trafikerede veje og at færdes i et sammenhængende forløb fra øst til vest. Hvis manglende stier uden for fredningsområdet besværliggør adgang til fx shelterpladsen, er det DNs håb, at kommunen i fremtiden bruger sine muligheder for at etablere de manglende stiforløb til gavn og glæde for områdets brugere.

Budgetoverslaget, som blev udarbejdet i forbindelse med fredningsforslaget forberedelse, har været i høring hos Miljøstyrelsen, som loven kræver. Det lever samtidig op til de formelle krav der er for budgetoverslag i fredningssager. Efter sagens rejsning er flere reguleringer ændret, så fredningsforslaget nu fremstår mindre indgribende end oprindeligt. På den baggrund er det DNs opfattelse at fredningserstatningerne muligvis er lavere end først antaget. Det har dog ingen relevans for fredningsforslaget.

DN har ikke yderligere bemærkninger til indsigelsen men henholder sig til sine tidligere bemærkninger.

Aktbilag, id nr 131630; Lbnr. 39; Birgitte og Sten Lorentzen anfører i deres indsigelse, at fredningsforslaget lægger rigide begrænsninger på området med blandt andet umotiverede bygningsbegrænsninger, som vil begrænse kreativiteten og at eventuelle købere vil frafalde.

Aktbilag, id nr 139932; Lbnr. 44, 50, 39; Anker Brandt Nielsen, Jacob Bugge og Steen Lorenzen fremsætter en række bemærkninger, herunder til den redegørelse, som det oprindelige fredningsforslag indeholdt, til natura2000- bestemmelserne, til areallisten, til kortet og til budgetoverslaget. Man mener at samtlige basale krav til et fredningsforslag er uopfyldte, og at fredningsforslaget derfor bør afvises.

DN kan hertil bemærke, at redegørelsen ikke længere er aktuel, det er de reviderede fredningsbestemmelser imidlertid. DN har ingen bemærkninger til de fejl, som angiveligt skulle være i kort og forslag til fredningsbestemmelser. At fredningsforslaget på alle disse punkter skulle være fejlbehæftede i et omfang, som kan berettige til en fuldstændig afvisning af fredningsforslaget, kommer bag på foreningen, som jævnligt rejser fredningssager efter samme læst uden at støde ind i tilsvarende beskyldninger. Men vi tager det selvfølgelig til efterretning, hvis der er dokumenterede fejl, som bør rettes.

Aktbilag, id nr 141490; Lbnr. 44; Anker Brandt Nielsen og Mette Erbs bemærker, at de holder fast i deres tidligere bemærkninger og tilføjer, at de er imod, at græsningstrykket kan fastsættes af plejemyndigheden – som det er lagt op til i de reviderede bestemmelser. Der er desuden en række yderligere indsigelsespunkter.

DN holder fast i, at der bør være en mulighed for, at græsningstrykket på §3-natur fastsættes af plejemyndigheden, som det allerede i dag er muligt i medfør af natura2000-beskyttelsen.

Henvendelse om hotelbyggeri på Skamlebæksletten

Odsherred Kommune rettede den 26. oktober 2023 henvendelse til fredningsnævnet med anmodning om et møde vedrørende et påtænkt hotelbyggeri til afløsning for den nuværende radiostation på Skamlebæksletten. Mødet blev afholdt den 30. november 2023 med repræsentanter for henholdsvis Fischer Ejendomme A/S, Danmarks Naturfredningsforening, Odsherred Kommune samt formanden for fredningsnævnet og nævnets juridiske sekretær. På mødet foreviste Fischer Ejendomme A/S et projektforslag, og spørgsmålet om en evt. ændring af de foreslåede fredningsbestemmelser § 12 blev drøftet. Fischer Ejendomme A/S oplyste bl.a., at man har købt den gamle radiostation med tilhørende matrikler (lb.nr. 29) til overtagelse den 1. december 2023. Tanken med købet er at bygge et badehotel med ca. 40 værelser. Hotellet skal ligge med omtrent samme fodaftryk som de nuværende bygninger. Grundarealet skal være lidt mindre, men til gengæld ønskes bygningerne at blive lidt højere end de nuværende, dog ikke så høje som det nuværende tårn, som i øvrigt skal bibeholdes. Politikerne i kommunen er velvilligt indstillet overfor projektet, som forudsætter et kommuneplantillæg og en lokalplan. Der er også rettet henvendelse til Kystdirektoratet om en dispensation til projektet. Kommunen har også mulighed for at søge om, at projektet bliver et af de seks projekter, som får en særlig dispensation efter en forsøgsordning. Et byggeri skal ske i respekt for naturen. I byggeperioden skal der sættes hegn op omkring byggefeltet, så man ikke kommer ud i den § 3-beskyttede natur. Der tænkes ikke at skulle være P-pladser ved selve hotellet, men på en af de matrikler, som hører til ejendommen og ligger ved vejen. Eventuelt kan der blive tale om en offentlig parkeringsplads. Der skal laves en ny septiktank, som også skal kunne tage kloakvand fra de tidligere funktionærboliger. Bygherren er indstillet på, at der i forbindelse med hotellet skal være en formidlingsmulighed, som kan præsentere den omgivende natur og radiostationens historie. Det er tanken, at hotellet også skal præsentere den lokale madkultur. Hotellet tænkes bygget i naturmaterialer, herunder stråtag, og i jordfarver. Der skal ske pleje af Skamlebæksletten, og man er villig til at samarbejde herom med de lokale, herunder Skamlebæk Naturlaug, som har stået for rydning af gyvel de seneste år.

Efter mødet meddelte Danmarks Naturfredningsforening den 8. december 2023:

”...

Hotelbyggeri

Hvis fredningsbestemmelserne skal justeres, så der kan indrettes hotel på foden af den eksisterende radiostation, er det DNs anbefaling, at bygninger og befæstede arealer, som ikke er §3-beskyttet, frastykkes, og at selve sletten med de store naturværdier sælges til Naturstyrelsen, Den Danske Naturfond eller Fugleværnsfonden. Et sådant salg er en forudsætning for, at DN kan anbefale, at der kan dispenseres fra nogle af de fredningsbestemmelser, der gælder for det bebyggede areal. DN anbefaler således, at der ikke dispenseres fra de øvrige fredningsbestemmelser samt fra fredningens formål.

Hvis ejeren er indforstået med at gå videre ad dette spor, så kan DN anbefale at acceptere et hotelbyggeri som det skitserede. Højden på hotellet bør således være maximalt 1,5-2 meter under det nuværende højeste punkt, udsigtstårnet og således tydeligt underordne sig udsigtstårnet. Et eventuelt nyt tårn bør maksimalt være det nuværende udsigtstårns højde og dimensioner. Byggeriet bør opføres i naturmaterialer (træ) og holdes i jordfarver samt tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab. Fredningsnævnet bør desuden formulere en censurbestemmelse, som sikrer at fredningsnævnet skal godkende det konkrete projekt, når det foreligger.

Boliger

DN mener ikke at der i relation til eventuelt hotelbyggeri bør tillades mulighed for forpagterbolig, eller anden form for bolig, hverken som en del af byggeriet eller som en selvstændig ny bolig, da dette vil stride imod både fredningsforslagets bestemmelser og planlovens landzonebestemmelser.

Miljøvurdering og habitatvurdering på Natura2000-område

Byggeri på Skamlebæksletten kræver, at der foretages miljøvurdering og habitatvurdering af hotellets impact på natura2000-området. DNs holdning afhænger af, hvorvidt det vurderes, at byggeri mv ikke skader arealerne hverken i anlægsfasen eller efterfølgende.

Formidling

Der bør i fredningsbestemmelserne stå, at byggeriet, skal sikre plads til offentlige tilgængelige formidlingsfaciliteter under tag, så områdets store naturværdier og kulturarv kan formidles til besøgende. Derved imødekommes formålsbestemmelsen om at bygningerne anvendes til formål, som understøtter fredningens formål, herunder eksempelvis naturformidling, undervisning eller udstilling samt lignende almene formål.

p-pladser

Der bør stilles krav om, at der etableres en p-plads på matr.nr. 7dx uden for §3-beskyttet areal, til erstatning for eksisterende p-plads ved radiobygningerne. P-pladsen på 7dx bør være offentlig p-plads for både hotellets gæster og for andre besøgende. Hvis ny p-plads på 7 dx kræver vejføring hen over §3 beskyttet areal, så er det en forudsætning at vejen kan etableres så der sker færrest mulige skader på det beskyttede areal.

Vej

Det bør i fredningen understreges at der ikke kan tillades en ny vejforbindelse på Skamlebæksletten. Eksisterende vej skal således bruges til vejbetjening af hotellets gæster og øvrige funktioner.

Spildevandshåndtering

Fredningen bør sikre at spildevandshåndteringen fra et eventuelt kommende hotel håndteres så det på intet tidspunkt (ej heller i anlægsfasen) kompromitterer de § 3 beskyttede arealer samt det for-tidsmindefredede areal.

...”

Den 14. december 2023 meddelte Danmarks Naturfredningsforening i forlængelse heraf:

”...

Af Naturbeskyttelseslovens § 38 stk. 5 fremgår det:

En fredning kan bestemme, at en fast ejendom eller en del af en fast ejendom skal afstås til det offentlige.

Det en forudsætning for DN's imødekommenhed overfor etableringen af et hotel på Skamlebæksletten, jf. vores tidligere fremsendte bemærkninger, at der indføres en bestemmelse i fredningen om, at naturarealet omkring bygningerne (hele Skamlebæksletten) afstås til det offentlige. Dette vil være en garanti for en ambitiøs beskyttelse og professionel naturpleje.

DN har været i kontakt med Naturstyrelsen, som vil være indstillet på at købe Skamlebæksletten under forudsætning af, at prisen på arealet modsvarer det sædvanlige niveau for naturarealer, hvor anvendelsen er begrænset og bindingerne er store. Naturstyrelsen enten ejer eller plejer flere større arealer i området, så alene ud fra den betragtning er det overordentligt meningsgivende.

...”

Den 21. februar 2024 meddelte Fischer Ejendomme A/S:

”...

På vegne af Fischer Ejendomme A/S skal jeg tillade mig at kommentere på høringssvaret fremsendt af DN. Helt generelt mener ejer, at DN forholder sig konstruktivt og balanceret til muligheden for etablering af et fremtidigt badehotel med respekt for naturen. Ejer har derfor kun enkelte bemærkninger:

1. Ejeren er indstillet på at fortsætte den nuværende naturpleje og dermed bidrage til at sikre og forbedre naturværdierne på sletten. Ejeren er også indstillet på at afsøge mulighederne for et frasalg af naturarealerne til en relevant ejer, men vil - uanset dette - også gerne bidrage til pasning og genopretningen i området. Det er ikke vores vurdering, at et frasalg kan blive en del af fredningsforslaget, idet fredningsforslaget i sig selv sikrer bevaring af de eksisterende værdier uagtet hvem, der ejer ejendommen. Men ejer er åben for at indgå i en direkte dialog mod DN om dette.

2. Ejeren er enig i DN's forslag om at offentlig parkering ikke foregår på sletten, men den foreslåede matrikel uden for de §3 beskyttede arealer, så længe det ikke kræves flere offentlig parkeringspladser end det, som er tilgængeligt under de eksisterende forhold.

Vi ser frem til at høre, når Fredningsnævnet har behandlet sagen.

...”

Danmarks Naturfredningsforening svarede herefter den 23. februar 2024:

”...

Tak for tilsendte høringssvar. Det er fortsat en klar forudsætning for DNs anbefaling af hotelbyggeri på den stærkt beskyttede Skamlebækslette, at naturarealerne i forbindelse med fredningssagen sælges fra til Naturstyrelsen (mest oplagt) eller en naturfond.
 ...”

Fredningsnævnets overvejelser og bemærkninger

Efter naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, kan fredningsnævnet gennemføre fredning til varetagelse af de formål, der er nævnt i lovens § 1.

Af naturbeskyttelseslovens § 1 fremgår, at loven særligt tilsigter at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier og at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen og forbedre mulighederne for friluftsliv.

Størstedelen af det område, der er omfattet af fredningsforslaget, er allerede fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 1. marts 1965. Området er smukt og karakteristisk, og mange lodsejere viser stort engagement i at værne om området.

Formålet med 1965-fredningen er at bevare det karakteristiske og særprægede landskabsområde i den form og karakter, hvori området på det tidspunkt henlå. Det fremgår af fredningen, at formålet ikke er at lægge hindringer i vejen for en landbrugsmæssig eller lignende udnyttelse som hidtil, men formålet er alene at bevare landskabets helhed og karakteristiske storhed mod overdreven udstykning, bebyggelse og de deraf følgende foranstaltninger.

Formålet med det foreliggende fredningsforslag er at sikre de landskabelige værdier i området og at bevare og forbedre områdets naturværdier, sikre de geologiske interesser, sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter, herunder offentlighedens adgang via stisystemer, at skabe grundlag for naturpleje og at sikre gunstig bevaringsstatus af arter og naturtyper, som Natura 2000 er udpeget for.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at formålet med fredningsforslaget er omfattet af de hensyn, der er opregnet i naturbeskyttelseslovens § 1, og at det således vil være i overensstemmelse med loven af gennemføre fredningen.

Selv om området eller dele heraf i dag allerede er godt beskyttet i kraft af naturbeskyttelseslovens

§ 3, Natura 2000, den eksisterende fredning mv., bemærker nævnet, at det giver god mening at ophæve den eksisterende fredning og gennemføre en ny fredning med de ovennævnte yderligere formål, navnlig da der ved den nye fredning i et omfang sikres offentlighedens adgang, ligesom der skal udarbejdes en plejeplan til sikring af pleje af området.

Skamlebæksletten fremtræder med store landskabelige og naturmæssige værdier og er i det væsentlige ubebygget. En fredning kan være med til at sikre pleje af området, således at der ikke sker tilgroning, ligesom fredningen kan sikre offentlighedens adgang og hindre, at der sker uønsket byggeri. Fredningsnævnet finder derfor, at det eksisterende fredningsområde bør udvides med inddragelse af Skamlebæksletten, nu hvor radiostationen er ophørt, og masterne og kobbertrådene i jorden er fjernet.

Fredningsnævnet har under sagens behandling modtaget mange forskellige indvendinger fra navnlig lodsejerside. Indsigelserne har især - men ikke kun - drejet sig om anlæg af nye stier, fastsættelse af græsningstryk, tilskudsfodring og permanent ekstensivering. En række af de fremsatte indsigelser er gengivet oven for. Nævnet har ved sin afgørelse foretaget en afvejning af de forskellige indsigelser over for formålsbestemmelserne, proportionalitetshensyn mv. Dette har ført til, at de fremkomne indsigelser i nogle tilfælde er taget helt eller delvis til følge, mens der i andre tilfælde er sket afvisning heraf, jf. nærmere neden for.

De fremsatte indvendinger om, at fredningsforslaget skal forkastes, herunder fordi der er enkelte fejl i fredningskortet mv., kan efter nævnets opfattelse ikke føre til, at fredningsforslaget afvises.

Ved Overfredningsnævnets kendelse blev de 18 såkaldte jordløse huse udtaget af fredningen. Det fremgår herom i afgørelsen fra 1. marts 1965:

”...

For at hindre, at de nedenfor nævnte 18 små-ejendomme, såkaldte ”jordløse huse”, der er beliggende spredt i de fredede bakker og ikke omfattes af nævnets kendelse, udnyttes på en for fredningsområdet skæmmende måde, har Overfredningsnævnet besluttet at pålægge disse følgende servitut:

”Bebyggelse af enhver art, herunder drivhuse, boder, skure m.v. samt genopførelse eller ombygning af eksisterende bygninger kan kun ske efter forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet, som alene er berettiget til at give afslag, når det drejer sig om byggeri af skæmmende karakter”

...”

De jordløse huse er geografisk en del af det fredede område og bør efter nævnets opfattelse af hensyn til bl.a. de landskabelige værdier være underlagt de samme bestemmelser som fredningen i øvrigt og ikke alene være pålagt en servitut. De jordløse huse skal derfor være en del af fredningen.

Den gamle radiostations bygninger på Skamlebæksletten kan bibeholdes. Under sagens behandling har den nye ejer af radiostationen foreslået, at der gives mulighed for, at der opføres et hotel i stedet for de eksisterende bygninger. Det er ikke under sagens behandling lykkedes at finde en løsning, som ejeren, Danmarks Naturfredningsforening og fredningsnævnet alle kunne tilslutte sig. Fredningsnævnet er af den opfattelse, at det ikke skal være udelukket at omdanne eller nedrive bygningerne og i stedet opføre et hotel eller byggeri til andet formål. Dette gælder, uanset om der sker et frasalg af den øvrige del af Skamlebæksletten. Et evt. hotel eller andet byggeri bør som udgangspunkt understøtte fredningens formål, eksempelvis ved at medvirke til formidling af radiostationens historie eller områdets natur e.lign. Et evt. hotel eller andet byggeris placering, udformning, valg af materialer og farver mv. skal godkendes af nævnet forinden opførelsen. Nævnet har derfor besluttet, at § 12 formuleres som neden for bestemt.

Efter at have gennemgået luftfotos, som kommunen har fremsendt, har nævnet besluttet, at havearealet på Joselbjergvej 6 (lodsejer 44) skal afgrænses som vist på fredningskortet fra juni 2021. Nævnet lægger herved vægt på, at det ikke med fredningsforslaget har været hensigten at udvide havearealet, og at ældre luftfotos indikerer, at havearealet oprindeligt har været som angivet på fredningskortet af juni 2021.

For så vidt angår matr.nr. 5bk Veddinge By, Fårevejle (lodsejer 52) tiltræder fredningsnævnet det af Danmarks Naturfredningsforening anførte om, at det ikke kan anbefales, at havearealet udvides, da en stor del af ejendommen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og således ikke må ændres, og at det vil medføre risiko for småbyggerier og anlæg på den del, som i dag angiveligt er et blandet skovområde med frugttræer. Havearealet på fredningskortet er derfor vist med samme udstrækning som på fredningskortet fra juni 2021.

Flere lodsejere har anmodet om at blive udtaget af fredningen. De lodsejere, der har anmodet herom, ligger alle inden for den eksisterende fredning, og det giver ikke mening at udtage disse. For så vidt angår matr.nr. 16r Veddinge By, Fårevejle, bemærkes, at såvel Odsherred Kommune som Danmarks Naturfredningsforening med henvisning til arealets synlige beliggenhed har protesteret imod, at arealet udtages, og Miljø- og Fødevarerklagenævnet har omgjort fredningsnævnets dispensation til at opføre et sommerhus, ligeledes med henvisning til den synlige beliggenhed. Uanset den historik, som denne matrikel har, finder fredningsnævnet herefter ikke grundlag for at udtage matriklen af fredningen.

For så vidt angår matr.nr. 5a Veddinge By, Fårevejle, har lodsejeren (lodsejer 50) gjort gældende, at bygningerne ifølge det fredningskort, der blev medsendt ved sagens rejsning, til dels ligger inden

for fredningen, hvilket er en udvidelse af grænsen for 1965-fredningen. Det fremgår af 1965-fredningen, at fredningsgrænsen for bl.a. matr.nr. 5a reguleres således, at bygningerne med have udgår af fredningen. Danmarks Naturfredningsforening har oplyst, at man ikke har indvendinger imod lodsejerens indsigelser. Som følge heraf er fredningsgrænsen på dette sted trukket således, at bygninger med have er beliggende uden for fredningen, jf. det endelige fredningskort.

Nævnet finder ikke, at der er grundlag for at anlægge en p-plads ved Spovelunden, da der er parkeringsmulighed ved den nærliggende radiostation.

Fredningsnævnet foretager herudover følgende ændringer i de foreslåede, reviderede fredningsbestemmelser:

Vedrørende § 1.

I 1. pkt. er anført, at et af formålene er naturforbedrende pleje. For at opretholde lodsejeres mulighed for fortsat at modtage landbrugsstøtte fra EU til naturpleje ændres 1. pkt. til, at et af formålene er mulighed for naturforbedrende pleje.

Vedrørende § 4.

Af hensyn til muligheden for at lodsejerne fortsat kan have det ønskede dyrehold, finder nævnet, at fredningen ikke skal indeholde bestemmelser om græsningstryk, dog bortset fra områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Nævnet finder af samme grund, at der kun bør være få begrænsninger i muligheden for tilskudsfodring.

§ 4, stk. 1, sidste punktum formuleres derfor sådan, at plejemyndigheden i områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 kan fastsætte et græsningstryk, så det understøtter en positiv udvikling af områdets biodiversitet.

§ 4, stk. 4, formuleres således:

Tilskudsfodring

Der må tilskudsfodres som hidtil, men plejemyndigheden kan beslutte at friholde bestemte steder fra tilskudsfodring for at beskytte særligt næringsfølsomme naturarealer.

Bestemmelsen i § 4, stk. 3, om en permanent ekstensivering af landbrugsarealer med en genopdykningsret udgår. Fredningsnævnet finder det ikke nødvendigt med bestemmelser om en permanent ekstensivering for at sikre biodiversiteten. Fredningsnævnet lægger herved vægt på, at Naturstyrelsen har opkøbt store, efterhånden mere sammenhængende arealer, som ikke dyrkes, ligesom andre dele af området er med fri fladefærdsel, jf. fredningsbestemmelsernes § 8, stk. 2. Herudover er en del af de omhandlede arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller har ikke i øvrigt været

dyrket i mange år på grund af jordens beskaffenhed eller muligheden for at modtage forskellige tilskud.

Af hensyn til udsigten og den landskabelige oplevelse må der generelt ikke ske tilplantning eller dyrkes flerårige udsigtshæmmende afgrøder. Det bemærkes, at der også ifølge den eksisterende fredning er forbud mod beplantning, dog bortset fra læhegn på visse steder. Den af lodsejer 47 fremsatte anmodning om, at en sydskråning mod Riisvej friholdes for den nye fredning, således at der vil kunne dyrkes bl.a. vin, må derfor afvises, da tilplantning med bl.a. vin også efter den eksisterende fredning kræver dispensation.

§ 4, stk. 3, formuleres derfor således:

Landbrugsarealer

Landbrugsarealerne må dyrkes som hidtil, men må ikke tilplantes eller dyrkes med flerårige, udsigtshæmmende afgrøder som f.eks. energipil. Arealerne kan ekstensiveres og overgå til naturarealer, som holdes overvejende lysåbne med mulighed for islæt af træer og buske af hensyn til den biologiske mangfoldighed.

Skov

Den første del af bestemmelsen i § 4, stk. 5, om, at skovarealer skal henligge som urørt skov, ændres til, at skovarealer skal henligge som sådan, da det er uklart, hvorledes urørt skov skal forstås.

Vedrørende § 5.

Af hensyn til landskabet finder fredningsnævnet, at der som udgangspunkt skal være forbud mod at opføre nye boliger. Fredningsnævnet er dog enig med Miljøstyrelsen i, at der ikke bør være et forbud mod at indrette en ekstra bolig i overflødiggjorte landbrugsbygninger, ligesom nævnet kan tiltræde, at det skal være muligt at få dispensation til at opsætte ikke-dominerende vejboder og oplysningsskilte om gårdbutikker. Det bemærkes, at der ifølge den eksisterende fredning også er forbud mod at opføre bl.a. helårsboliger og sommerhuse inden for fredningsområdet.

§ 5, stk. 1, formuleres derfor således:

Der må ikke etableres nye boliger i området. Der kan dog efter fredningsnævnets forudgående godkendelse indrettes en ekstra bolig i overflødiggjorte landbrugsbygninger.

I § 5, stk. 5 tilføjes:

Der må efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet opsættes ikke-dominerende vejboder og oplysningsskilte om gårdbutikker.

Vedrørende § 6.

Fredningsnævnet er enig med Miljøstyrelsen i, at det skal være muligt i et vist omfang at opstille jagtstiger eller tårne. Bestemmelsen herom flyttes til § 11. Formuleringen af § 6, stk. 1, bliver herefter:

Stk. 1. Faste anlæg og konstruktioner som f.eks. vindmøller, tankanlæg, transformerstationer, solcelleparker og master må ikke etableres inden for fredningsområdet, og der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Fredningsnævnet finder det ikke nødvendigt eller hensigtsmæssigt med en bestemmelse om ændring af belægninger på veje. § 6, stk. 8, bør derfor formuleres således:

Stk. 8. Der må ikke anlægges nye veje. Almindelig vedligeholdelse af asfaltveje samt mark- og skovveje med f.eks. sten eller grus er tilladt.

Vedrørende § 8.

Fredningsnævnet er enig med Naturstyrelsen i, at det vil indebære et vist bureaukrati, som hverken er nødvendigt eller hensigtsmæssigt, at have en bestemmelse om, at offentligt udbudte arrangementer med mere end 30 eller f.eks. 50 deltagere kræver fredningsnævnets dispensation. Den herom i § 8, stk. 10, foreslåede bestemmelse udgår derfor.

Vedrørende § 10.

Som anført af Miljøstyrelsen bør bestemmelsen om plejemyndigheden følge den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse og ikke indeholde bestemmelser, som ikke måtte være i overensstemmelse med plejebekendtgørelsen. Nævnet tager også Friluftsrådets anmodning om at være høringsberettiget til følge. § 10 formuleres derfor således:

Stk. 1. Om pleje og plejemyndighed gælder den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse. Efter den gældende plejebekendtgørelse er Odsherred Kommune plejemyndighed på de private og kommunalt ejede arealer, mens Naturstyrelsen er plejemyndighed på de statsejede arealer.

Stk. 2. Odsherred Kommune skal inden for 2 år efter fredningens endelige vedtagelse udarbejde en samlet plejeplan for den del af det fredede område, som er privat eller kommunalt ejet.

Stk. 3. Plejeplanen skal gælde indtil udløbet af den gældende Natura 2000-plan. De efterfølgende plejeplaner skal følge planperioderne for og være koordinerede med Natura 2000-planerne.

Stk. 4. Plejemyndigheden skal senest to år efter fredningens gennemførelse have etableret de nye stier, som fremgår af fredningskortet. Plejemyndigheden fjerner krat og anden bevoksning, flytter

hegn, udlægger spang og etablerer stenter eller klaplåger, hvor det er nødvendigt ved (gen-)etablering af stier i fredningen. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 5. Ejeren har ret til selv at udføre plejeforanstaltninger i henhold til en plejeplan inden for en af plejemyndigheden fastsat frist, jf. plejebekendtgørelsen. Ved træfældning tilfalder det fældede træ ejeren, hvis det fjernes inden en af plejemyndigheden fastsat frist. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel af fældet træ eller kørsel til fast vej.

Stk. 6. Grundejere, forpagtere, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal gives mulighed for at udtale sig om forslag til plejeplaner.

Vedrørende § 11.

Nævnet finder, at der ikke bør være andre bestemmelser eller restriktioner vedrørende jagt, end hvad der følger af jagtloven. Bestemmelsen i § 11 om jagt formuleres som neden for bestemt:

Jagt er tilladt efter de til enhver tid gældende regler i jagtloven. Der må ikke opstilles jagtstiger eller tårne uden efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet.

Stier

Nævnet har for at sikre offentlighedens adgang besluttet, at der skal være enkelte yderligere stier end de eksisterende. Nævnet bemærker, at der allerede eksisterer Højderygstien, som til dels går gennem det fredede område, ligesom der findes enkelte andre stier. Et større antal stier er ikke foreneligt med hensyn til lodsejerne eller dyre- og plantelivet, hvorfor en samlet vurdering har ført til, at der vil blive oprettet de ekstra stier, der er anført på fredningskortet med rødt. Fællesskabets alternative stiforslag om stier alene langs vejene kan dog ikke tiltrædes, da stier langs vejene, som det i forvejen er tilladt at færdes langs, ikke er et reelt alternativ.

Der findes 3 gode udsigtspunkter med adgang for offentligheden - Brendeshøj, Diesbjerg og Bollinge Bakke - og nævnet finder det ikke nødvendigt med en stiadgang til og fra Maglehøj. Det indebærer, at nævnet endvidere ikke finder det nødvendigt med en sti på matr.nr. 4bo Veddinge By (lb.nr. 80) (tidligere matr.nr. 4q Veddinge By, lb.nr. 53) for det meste ved skellet ind mod matr.nr. 4a Veddinge By (lb.nr. 55) og heller ikke med en sti over matr.nr. 5a Veddinge By (lb.nr. 50) for så vidt angår en sti langs med skel til sommerhusområdet på Lyshøj og i en større eller mindre afstand til søen mellem matr.nr. 5a Veddinge By og matr.nr. 5o samme steds (lb.nr. 49).

Fredningsnævnet kan godkende, at der bliver en sti på matr.nr. 14b Veddinge By (lb.nr. 63) ved skellet ind mod matr.nr. 15 f Veddinge By (lb.nr. 67) til at forbinde Højderygstien på matr.nr. 15h Veddinge By (under lb.nr. 61) med den eksisterende markvej fra Strandgårdsvej. Det forannævnte medfører, at fredningsnævnet ikke finder det nødvendigt eller ønskeligt med en sti på matr.nr. 31

Veddinge By (under lb.nr. 61) fra Veddingevej langs med skel til matr.nr. 3b samme sted (lb.nr. 62), og heller ikke med en sti langs højdedraget på matr.nr. 3l Veddinge By til Kollevvej.

Nævnet finder ikke grundlag for, at der anlægges en sti fra Riisvej og langs med Disbjergvej frem til parkeringspladsen på Naturstyrelsens ejendom matr.nr. 6p Veddinge By. Nævnet lægger herved vægt på, at stien i T-krydset Disbjergvej/Riisvej ikke vil have nogen forbindelse til andre stier, og at der ikke er ordentlige parkeringsmuligheder her. Endvidere vil stien flere gange skulle krydse Disbjergvej, der er forholdsvis trafikeret og med vanskelige oversigtsforhold på grund af flere sving og bakketoppe.

Fra den omhandlede parkeringsplads på Naturstyrelsens ejendom skal der starte en sti, som skal fortsætte mod vest på denne matrikel (matr.nr. 6p Veddinge By) langs Disbjergvej, men på den anden side af grøften for at få en vis afstand til vejen, og videre over matr.nr. 14 og 7c Ordrup By frem til krydset Disbjergvej-Rendevej-Skamlebækvej, hvor den skal krydse over til Naturstyrelsens ejendom på matr.nr. 7cg Ordrup By. I det våde område overfor Joselbjergvejs udmunding i Disbjergvej kan der anlægges en spang.

På matr.nr. 7cg og 7cf begge Ordrup By, som begge ejes af Naturstyrelsen, skal der være en sti langs med Disbjergvej, men et stykke inde på matriklerne.

Fra Bollinge Bakke er der en eksisterende sti ned over bakken. Skamlebækvej er en smal, slynget vej, hvorfor der skal være en sti inde på matr.nr. 7cg og 7a begge Ordrup By langs med vejen. Stien skal af hensyn til terrænforholdene ligge lidt inde på de to matrikler.

Flere steder, herunder på Bollinge Bakke og Skamlebæksletten, er der foreslået fri fladefærdsel, hvilket fredningsnævnet kan tiltræde. Der er endvidere fri fladefærdsel på de ejendomme, som Naturstyrelsen ejer. Som følge heraf må disse arealer ikke dyrkes, uanset om de er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 eller ej.

Endelig kan fredningsnævnet godkende, at der etableres et stiforløb, hvor man kan komme fra et sommerhusområde via Vibesvinget, krydse Rendevej og gå ind på en ny sti på matr.nr. 18a Ordrup By (lb.nr. 2) langs med skel til sommerhusområdet og langs med og rundt om skoven på matr.nr. 16q og 16n Fårevejle By. Den nye sti skal her støde til den eksisterende sti, som går ind i skoven. Den nye sti skal fortsætte inde på matr.nr. 16n og 16q Fårevejle By langs med skel til matr.nr. 16b Fårevejle By og derfra fortsætte ind over matr.nr. 18e Fårevejle By (lb.nr. 10). Inde på matr.nr. 18e Fårevejle By skal stien gå langs med skel til matr.nr. 16b og matr.nr. 18k begge Fårevejle By. Stien skal fra matr.nr. 18e Fårevejle By gå ind over matr.nr. 18a sammesteds (lb.nr. 9). Stien kan alternativt efter aftale med ejeren af matr.nr. 18e Fårevejle gå tværs over matrikel. Inde på matr.nr. 18a Fårevejle By skal stien gå efter nærmere aftale med ejeren og i en passende afstand fra matr.nr. 20a Ordrup By (lb.nr. 17). Fra matr.nr. 18a Fårevejle By skal stien gå i passende afstand fra matr.nr. 19b

Fårevejle By (lb.nr. 11) ud til Rendevej, som krydses, hvorfra stien skal fortsætte inde på matr.nr. 15c Ordrup By (lb.nr. 18). Stien skal på matr.nr. 15c Ordrup By gå langs med skellet til matr.nr. 20b Ordrup By og derpå langs med skel til et sommerhusområde for at fortsætte ind på matr.nr. 7ce Ordrup By (lb.nr. 21), hvorfra der skal være en adgang ud til Disbjergvej efter Naturstyrelsens nærmere bestemmelse.

Fredningsnævnet kan efter en foretaget besigtigelse og de under denne fremkomne oplysninger ikke godkende, at der fra Naturstyrelsens ejendom (lb.nr. 22) etableres en ny sti over matr.nr. 18 Veddinge By, videre ind på matr.nr. 25e samme sted og endelig via matr.nr. 26m og evt. også matr.nr. 27au samme steds til Skamlebækvej. Nævnet lægger vægt på, at der findes flere grævlingeboer i bakkerne på matr.nr. 18 Veddinge By. En sti forbi disse boer vil være forstyrrende for grævlingerne. Stien går ikke forbi centrale udsigtspunkter, og der vil skulle foretages en del rydning af træer og buske for at etablere selv en beskeden trampesti. Matr.nr. 26m og 27au Veddinge By indgår i det område, hvor der ifølge forslaget skal være fri fladefærdsel. Nævnet vurderer på den anførte baggrund, og da den nævnte sti ikke vil være af afgørende betydning for offentlighedens adgang, at den beskrevne sti ikke skal godkendes.

Det netop foran beskrevne stiforløb medfører, at der ikke skal være det foreslåede stiforløb fra Rendevej og gående på matr.nr. 15a Ordrup By (lb.nr. 19) tæt på skellet til matr.nr. 19b Fårevejle By (lb.nr. 11) og videre på matr.nr. 19l Fårevejle By (lb.nr. 12) og videre på matr.nr. 14 Ordrup By ned til Disbjergvej.

Nye stier skal være op til 1,5 meter brede slåede stier, og offentlighedens adgang skal følge naturbeskyttelseslovens regler. § 8 om offentlighedens adgang er formuleret i overensstemmelse hermed.

Herudover finder fredningsnævnet, at både shelterplads med muldtoilet samt ridebaner kun må etableres efter fredningsnævnets forudgående tilladelse, hvorfor bestemmelse herom er indsat i § 5, stk. 9, og § 6, stk. 4.

Med disse bemærkninger godkender fredningsnævnet det fremsatte og efterfølgende reviderede fredningsforslag med de anførte ændringer og fastsætter de neden for anførte bestemmelser for følgende ejendomme eller del heraf:

Matr.nr. 16n, 18k, 18l, 16q, 16b, 16c, 16a, 16ø, 16g, 18c, 18a, 19h, 18e, 19b, 19l, 19e, 19m, 19a, 19o, 18o, 19c, 15a og 19f alle Fårevejle By, Fårevejle, og matr.nr. 18a, 18f, 20b, 19, 10k, 20a, 15c, 14, 7c, 15a, 15b, 7b, 7ce, 7cf, 7cg, 7e, 7d, 7g, 7000d, 7000i, 7000k, 7000c, 7000e, 7bk, 7cb, 7bn, 7bm, 7bo, 7by, 7l, 7a, 7dt, 7ba, 7az, 7dz, 7dx, 7dy, 7m, 7x, 7bh, 7q, 7bi, 7ab og 7f alle Ordrup By, Fårevejle, og matr.nr. 18, 17, 7000d, 7000c, 7000i, 10eo, 10dn, 26n, 25d, 26a, 26m, 27ar, 27au, 25e, 29a, 29p, 6p, 27a, 27ad, 26l, 25a, 19, 20, 5f, 5bm, 5q, 5r, 5h, 5g, 6b, 6d, 6e, 6f, 6o, 6k, 6m, 6l, 6a, 6g, 6h, 6i, 5o, 5ar, 5a, 5s, 5bk, 4q, 4bo, 4y, 4a, 3h, 4æ, 4t, 4aa, 15g, 16b, 3e, 3l, 15h, 16q, 16o,

16p, 16r, 3b, 14e, 14b, 14c, 15e, 15b, 15i, 15f, 3i, 15d, 15c, 16i, 16d, 16k, 16f, 16c og 28f alle Veddinge By, Fårevejle:

Fredningsbestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

1. At bevare og forbedre områdets naturværdier, herunder levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv blandt andet ved at naturområder sikres udvidelse og sammenhæng samt mulighed for naturforbedrende pleje,
2. At sikre og forbedre de landskabelige værdier i området, herunder at sikre, at området fremtræder som et overvejende åbent landskab afbrudt af småskove, krat og levende hegn,
3. At sikre de geologiske interesser og skabe grundlag for, at der sker en formidling af disse,
4. At sikre og forbedre områdets rekreative kvaliteter, herunder offentlighedens adgang til området via stisystemer,
5. At skabe grundlag for naturpleje,
6. At medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus af arter og naturtyper, som Natura 2000-habitatområdet er udpeget for.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet afgrænses som vist på kortbilag 1.

§ 3 Bevaring af området

Stk. 1. Fredningsområdet skal bevares i sin nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de øvrige bestemmelser eller tillades ved forudgående dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

Stk. 2. Den del af fredningen, som er omfattet af Natura 2000, er underlagt den til enhver tid gældende Natura 2000-plan og tilhørende kommunale og statslige handleplaner.

Stk. 3. Fredningsnævnets dispensation erstatter ikke andre nødvendige tilladelser, dispensationer mm.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3:

Stk. 1. Arealer, der på tidspunktet for fredningen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er angivet på kortbilag 2, skal fremover henligge som natur. Det betyder bl.a., at naturområderne ikke må omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes, sprøjtes med bekæmpelsesmidler eller på anden måde tilstandsændres, så naturværdierne forringes. Ved afgræsning kan plejemyndigheden fastsætte et græsningstryk, så det understøtter en positiv udvikling af områdets biodiversitet.

Stk. 2. Eksisterende vandløb må ikke rørlægges. Der må heller ikke uden dispensation fra fredningsnævnet ændres på deres forløb.

Landbrugsarealer:

Stk. 3. Landbrugsarealerne må dyrkes som hidtil, men må ikke tilplantes eller dyrkes med flerårige, udsigtshæmmende afgrøder som f.eks. energipil. Arealerne kan ekstensiveres og overgå til naturarealer, som holdes overvejende lysåbne med mulighed for islæt af træer og buske af hensyn til den biologiske mangfoldighed.

Tilskudsfordring

Stk. 4. Der må tilskudsfordres som hidtil, men plejemyndigheden kan beslutte at friholde bestemte steder fra tilskudsfordring for at beskytte særligt næringsfølsomme naturarealer.

Skov

Stk. 5. Skovarealer skal henligge som sådan med mulighed for plejeindgreb, der har til formål at øge den biologiske mangfoldighed. Eksisterende nåleplantager kan dog afdrives og genplantes med hjemmehørende træarter eller henligge som lysåben natur.

Læhegn:

Stk. 6. Der må ikke etableres nye læhegn uden fredningsnævnets dispensation. Eksisterende læhegn må vedligeholdes ved genplantninger med hjemmehørende løvtræarter.

Natura 2000:

Stk. 7. Pleje af skov- og naturarealer indenfor Natura 2000 området skal ske i overensstemmelse med den til en hver tid gældende Natura 2000 plan, de deraf følgende kommunale og statslige handplaner, og inden for rammerne af den til enhver tid gældende plejeplan.

Generelt:

Stk. 8. Bestemmelserne i § 4 stk. 3-6 gælder ikke inden for ”bebyggelse med have”, jf. fredningskortet.

§ 5 Byggeri mv.

Stk. 1. Der må ikke etableres nye boliger i området.

Stk. 2. Der må heller ikke opføres anden ny bebyggelse, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Forbuddet omfatter også legeredskaber, terrasser, drivhuse og andre faste konstruktioner uden tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Legeredskaber, terrasser og andre faste konstruktioner kan dog opføres på arealer, som er omfattet af fredningskortets signatur ”bebyggelse med have”.

Stk. 3. Der kan dog efter fredningsnævnets forudgående godkendelse indrettes en ekstra bolig i overflødiggjorte landbrugsbygninger. Fredningen er heller ikke til hinder for ombygning af eksisterende bygninger eller for udvidelse af eksisterende lovlige boliger efter fredningsnævnets forudgående godkendelse af byggeriets ydre udformning, størrelse og placering. Opsætning af solceller kræver fredningsnævnets forudgående dispensation. Fredningen er ikke til hinder for indvendig ombygning af eksisterende bygninger.

Stk. 4. Bygninger, som er nødvendige for landbrugsdriften, kan opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse efter fredningsnævnets forudgående godkendelse af byggeriets udformning, størrelse og placering.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der efter fredningsnævnets dispensation kan etableres gårdbutikker med lokale råvarer, Bed & Breakfast o.lign. i eksisterende bygninger. Der må efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet opsættes ikke-dominerende vejboiler og oplysningsskilte om gårdbutikker.

Stk. 6. Oprettelse af pelsdyrfarme og fjerkræfarme uden for eksisterende bygninger samt oprettelse af drivhusgartnerier er som særligt landskabsmæssigt skæmmende ikke tilladt.

Stk. 7. Det er ikke tilladt at opføre ridehaller.

Stk. 8. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af nødvendige læskure for får, geder, heste, kreaturer og lignende efter fredningsnævnets forudgående godkendelse af udformning, størrelse og placering.

Stk. 9. Fredningen er ikke til hinder for, at der med fredningsnævnets tilladelse kan etableres en shelterplads med muldtoilet efter aftale med lodsejeren.

Stk. 10. Fredningen er ikke til hinder for, at vandværker og lignende med fredningsnævnets dispensation kan udvide og renovere deres bygninger og/eller distributionsanlæg, såfremt vandværket finder det nødvendigt.

Stk. 11. Byggeri skal tilpasses den eksisterende bebyggelse og det omkringliggende landskab.

§ 6 Faste konstruktioner og anlæg

Stk. 1. Faste anlæg og konstruktioner som f.eks. vindmøller, tankanlæg, transformerstationer, solcelleparker og master, må ikke etableres inden for fredningsområdet, og der må ikke føres luftledninger over arealerne. Der må kun etableres sædvanlig nedadrettet belysning og kun i tilknytning til boliger og driftsbygninger.

Stk. 2. Deponering af jord, byggeaffald eller andet, der kan virke skæmmende i det fredede område, må ikke finde sted.

Stk. 3. Uden for have- og gårdspladsarealer må der ikke anbringes campingvogne eller lignende.

Stk. 4. Etablering af sportsanlæg som golfbaner, skydebaner, motorbaner og landingsbaner for fly og helikoptere herunder modelfly og andre droner m.m. er ikke tilladt. Ridebaner på op til 20x40 m kan med fredningsnævnets forudgående tilladelse etableres i tilknytning til eksisterende bygninger på ikke-kuperet terræn, med naturligt underlag (græs/grus), umalet træhegn/sædvanligt landbrugshegn og uden belysning.

Stk. 5. Kreatur/dyrehegn skal være almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug. Fredningsnævnet kan godkende andre typer hegn til dyr, der understøtter en særlig form for naturpleje.

Stk. 6. Nye hegn omkring haver skal være levende hegn.

Stk. 7. Der må opsættes informationstavler til formidling af fredningen på foranledning af plejemyndigheden. Reklameskilte er ikke tilladt inden for fredningen.

Stk. 8. Der må ikke anlægges nye veje. Almindelig vedligeholdelse af asfaltveje samt mark- og skovveje med f.eks. sten eller grus er tilladt.

Stk. 9. Nye stier må anlægges i overensstemmelse med fredningskortet. Herudover kan nye stier anlægges efter nærmere aftale med plejemyndigheden.

Stk. 10. Fredningen er ikke til hinder for etablering af de nødvendige foranstaltninger i forbindelse med pleje, f.eks. stenter, drikkeanlæg, fangfolde og lignende.

Stk. 11. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres en trappe fra Skamlebæksletten og ned til stranden.

§ 7 Terrænændringer mv.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstofferne må ikke udvindes, heller ikke til eget brug. Undtaget fra forbuddet er:

- Terrænændringer som led i naturgenopretning, herunder etablering af mindre paddevandhuller,
- Terrænændringer som led i videnskabelige, herunder arkæologiske undersøgelser i området,
- Mindre terrænændringer i private haver.

Kystsikring er ikke tilladt inden for det fredede område.

§ 8 Offentlighedens adgang

Stk. 1. Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller cykel efter reglerne i naturbeskyttelsesloven, dog med nedenstående tilføjelser.

Stk. 2. På arealer, som på fredningstidspunktet er offentligt ejede, er der uanset fremtidigt ejerforhold fri fladefærdsel overalt til fods og på alle tider af døgnet i medfør af fredningen. Dette gælder også for øvrige arealer, som på fredningskortet er angivet med signaturen ”Fri fladefærdsel”. Fremover skal der være adgang til disse arealer i overensstemmelse med reglerne for adgang til offentligt ejede arealer i naturbeskyttelsesloven og den hertil knyttede bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen.

Stk. 3. På de på fredningstidspunktet offentligt tilgængelige arealer må hegn ikke begrænse offentlighedens mulighed for færdsel. Bliver arealet heget, skal det forsynes med stenter, klaplåger eller lignende. Tilsynsmyndigheden kan kræve uvane dyr fjernet fra arealer med offentlig adgang.

Stk. 4. Eksisterende stier, som vist med særlig signatur på fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers, vejes og markvejes nuværende tracé kan ændres, hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at opleve det fredede område ikke forringes.

Stk. 5. Der udlægges nye stier som vist med særlig signatur på fredningskortet. Stierne etableres som slåede op til 1,5 meter brede stier. Plejemyndigheden skal inden for 2 år efter fredningens gennemførelse have etableret de på kortet viste nye stier. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 6. Hvor adgang til de på fredningskortet udpegede stier forhindres ved hegning af hensyn til græssende husdyr, skal stierne holdes åbne og tilgængelige for offentligheden med stenter, klaplåger, færiste eller lignende.

Stk. 7. Plejemyndigheden sikrer, at de stier, som fremgår af fredningskortet, er afmærkede i terrænet og dermed synlige for publikum.

Stk. 8. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området. Plejemyndigheden kan tillige begrænse offentlighedens adgang til folde med syge dyr, uvane dyr eller dyr med unger.

Stk. 9. Hunde skal føres i snor, undtagen på egne arealer. På stranden reguleres dette dog af gældende lovgivning.

§ 9 Naturpleje og naturgenopretning

Stk. 1. Pleje af søer, overdrev, enge, heder og moser skal bevare og fremme plantesamfund med arter, der er karakteristiske for naturtyperne, samt i videst muligt omfang fremme et rigt og varieret dyreliv. Plejen skal i særlig grad tage sigte på bevaring af sårbare og sjældne arter af planter og insekter, og plejen skal til enhver tid udføres på en sådan måde, at den bidrager til målopfyldelse af den gældende Natura 2000-plan og de dertil hørende kommunale og statslige handleplaner.

Stk. 2. Arter, der er angivet på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs Sortliste som invasive, samt problemarter som gyvel, bekæmpes helt eller delvist over alt inden for fredningsområdet. Hvis lodsejer ikke foretager nødvendig bekæmpelse, gennemfører plejemyndigheden så vidt muligt den fornødne bekæmpelse. Plejemyndigheden bekæmper dog ikke invasive arter som forekommer i private haver.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for genskabelse af den naturlige hydrologi i området efter fredningsnævnets nærmere godkendelse.

Stk. 4. På længere sigt er fredningen ikke til hinder for plejetiltag, der genopretter en selvforvaltende natur med fri dynamik og naturlige processer (rewilding) efter en samlet plan og fredningsnævnets dispensation.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres paddevandhuller. Placering og udformning af paddevandhuller skal godkendes af fredningsnævnet og kommunen.

§ 10 Plejemyndigheden

Stk. 1. Om pleje og plejemyndighed gælder den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse. Efter den gældende plejebekendtgørelse er Odsherred Kommune plejemyndighed på de private og kommunalt ejede arealer, mens Naturstyrelsen er plejemyndighed på de statsejede arealer.

Stk. 2. Odsherred Kommune skal inden for 2 år efter fredningens endelige vedtagelse udarbejde en samlet plejeplan for den del af det fredede område, som er privat eller kommunalt ej.

Stk. 3. Plejeplanen skal gælde indtil udløbet af den gældende Natura 2000-plan. De efterfølgende plejeplaner skal følge planperioderne for og være koordinerede med Natura 2000-planerne.

Stk. 4. Plejemyndigheden skal senest to år efter fredningens gennemførelse have etableret de nye stier, som fremgår af fredningskortet. Plejemyndigheden fjerner krat og anden bevoksning, flytter hegn, udlægger spang og etablerer stenter eller klaplåger, hvor det er nødvendigt ved (gen-)etablering af stier i fredningen. Yderligere stier kan etableres efter aftale med lodsejeren.

Stk. 5. Ejeren har ret til selv at udføre plejeforanstaltninger i henhold til en plejeplan inden for en af plejemyndigheden fastsat frist, jf. plejebekendtgørelsen. Ved træfældning tilfalder det fældede træ ejeren, hvis det fjernes inden en af plejemyndigheden fastsat frist. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel af fældet træ eller kørsel til fast vej.

Stk. 6. Grundejere, forpagtere, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal gives mulighed for at udtale sig om forslag til plejeplaner.

§ 11 Jagt

Jagt er tilladt efter de til enhver tid gældende regler i jagtloven. Der må ikke opstilles jagstiger eller tårne uden efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet.

§ 12 Særbestemmelser for den tidligere radiostation, matr.nr. 7m Ordrup By, Fårevejle

Stk. 1. Bygningerne, som har udgjort den tidligere radiostation, kan bevares.

Stk. 2. De eksisterende bygninger kan ombygges, eller der kan ske ny bebyggelse til erstatning for disse. Ombygning eller nybygning skal som udgangspunkt understøtte fredningens formål, herunder eksempelvis naturformidling, undervisning, udstilling eller lignende almene formål.

Stk. 3. Ombygget eller nyt byggeri - herunder et hotel - skal i det væsentlige have samme fodafttryk som de eksisterende bygninger, og byggeriet skal forinden opførelsen/ombygningen godkendes af fredningsnævnet med hensyn til placering, størrelse, højde, udformning, farve- og materialevalg mv.

Stk. 4. De befæstede arealer omkring radiostationen må ikke bebygges. Ejeren kan i stedet for den nuværende parkering med fredningsnævnets godkendelse etablere en anden offentlig parkering til afløsning for den eksisterende.

Stk. 5. Der må ikke oprettes selvstændige boliger i eksisterende eller nye bygninger.

§ 13 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 14 Ophævelse af eksisterende fredning

Fredningen af Veddinge Bakker fra 1. marts 1965 ophæves i forbindelse med gennemførelsen af nærværende fredning.

Fredningskortet (kortbilag 1) er dateret den 4. december 2024 og viser fredningsområdets afgrænsning samt arealernes drift og anvendelse.

Odsherred Kommune har i sommeren 2024 og vinteren 2024/2025 opdateret området for så vidt angår naturbeskyttelseslovens § 3, og kortbilag 2, der er dateret den 4. december 2024 med rettelser den 2. april 2025, er i overensstemmelse hermed.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning til fredningsafgørelse

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ejere og brugere, der skal have denne afgørelse tilsendt, enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget samt organisationer mv., som antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

Klage indgives skriftligt til Miljø- og Fødevareklagenævnet på e-boks, hvor man kan vælge Nævnenes Hus som modtager, eller ved almindelig brevpost til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg, att. Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Yderligere oplysninger om klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet findes på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Det bemærkes, at det følger af naturbeskyttelseslovens § 42, at Miljø- og Fødevareklagenævnet skal efterprøve fredningsnævnets afgørelse i dens helhed, idet den samlede erstatning og godtgørelse i anledning af fredningen overstiger 500.000 kr.